

SOUTH AFRICAN PUBLIC LIBRARY
9 DEC 1953

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

No. 48—Vol.—LI

FRIDAY,
4TH DECEMBER, 1953

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

The only noble use of surplus wealth is this: That it be regarded as a sacred trust, to be administered by its possessor, into whose hands it flows, for the highest good of the people.

—Andrew Carnegie.

You can play a tune of sorts on the white keys of a piano, and you can play a tune of sorts on the black keys, but for harmony you must use both black and white.

—Dr. James Aggrey.

Who Won The Two World Wars?

SINCE 1914, thanks to persistent propaganda, it has come to be accepted that the two World Wars were ideological ones, and not the usual mere mercenary conflicts. And this happened notwithstanding the plain facts that after the first of these wars the Allies filched some 43,000 square miles of territory from Germany, while in the second War large tracts of land in the east were again taken from her, and many nations profited by these confiscations.

An ideological war surely pre-supposes the object of super-imposing the ideas of the conqueror on the vanquished. Taking this as a basis, could not Germany make a very good case that she won both wars? Let us consider a few points:—

1. The professed main object of the Allies was to crush German Militarism. They have succeeded, but in casting out these devils they (like the Biblical story of the Gadarene swine) have entered into the Allies and are doing to them the same as happened to the swine, i.e. driving the Allies to destruction. But unlike the Biblical story, an attempt is now being made to pass back some, at least, of the devils to their original owner!

2. It appears to be customary in great world movements to put two extremes before the people in order to love one and hate the other, and so we find God and the Devil in religion. Hitler recognised this and selected the Jew for his "Devil." The Allies have now slavishly followed him and have nominated Communism for theirs.

3. In "Mein Kampf," Hitler advocates "frightfulness" in war as being most humane in the end as it shortens the conflict. Italy followed suit in the Abyssinian War with poison gas, and America did the same in Japan with atom bombs.

4. Hitler created the cult of the superior Aryan race, and denied that all men are equal, and he is now being followed in South Africa, substituting "Whites" for Aryans.

5. Much amusement was caused abroad when, before the last War, Germany limited travel and the export of money, but now similar restrictions have been foisted on the people of many of the Allied countries.

6. Hitler instituted internment camps, with gas ovens for the "liquidation" of unwanted inmates, and now we find pale imitation in the pictures from Kenya shewing similar camps, with hanging sheds therein instead of ovens.

7. Slave labour has been practised in Germany, and condemned abroad, but is not the treatment of natives in many parts of Africa a copy, and apparently Russia has fully adopted the system?

8. Hitler made no secret of the fact that he wanted Germany to dominate the world. Are not the objects of both America and Russia the same, though the exact method of doing so may vary?

9. There was severe criticism of Germany some years ago about training boys in the use of military weapons, a practice which has since been followed in Great Britain, and probably also in many other countries.

10. Conscription was unknown in Great Britain before 1914, and the "com-

(Continued on page 729)

INDIAN OPINION

FRIDAY, 4TH DECEMBER, 1953

S.A. And The U.N. Commission

MR. G. P. JOOSTE, leader of the South African delegation at the United Nations, has severely criticised the report of the U.N. Commission on the racial situation in the Union and has accused the Commission of having insulted the Afrikaans-speaking people of South Africa, and having taken "a definite anti-European and pro-non-European bias." He has also stated that the Commission has been very inaccurate in its fact. If that is so it is no fault of the Commission. It is the fault of the Union Government who denied it the opportunity to get first hand information. The Union Government boycotted the Commission and has renounced the right now to accuse it of inaccuracies on points of fact. If the Union Government had a strong case it should not have feared to try it before the world. But the fact is that it had no case at all. The United Nations surely cannot ignore the cries of millions of people subjected to gross injustice by a Government who has kept them voiceless and voteless. If it does then its existence has no meaning at all. The United Nations was therefore fully justified in appointing the Commission and the Commission has performed its duty to the best of its ability under the prevailing circumstances. Even if its facts were not quite accurate its conclusions, that the Union Gov-

ernment's policy of Apartheid was dangerous to internal peace and international relations, and that the situation in South Africa was daily becoming more and more explosive and more menacing cannot be refuted by anyone who is conversant with the existing state of affairs.

Mr. Jooste has taken strong exception to the Commission's criticism of the South African police and of the Afrikaner element in it. One thing has to be borne in mind in this connection that ever since the Nationalist Government has come into power English element in the police force is hardly noticeable. Therefore the Commission can only speak of the Afrikaner police. But Mr. Jooste admits that it has not criticised only the Afrikaner but the African police as well. And when Mr. Jooste says of the police that "though it indeed had a difficult task to perform the South African Police Force was an organisation that stood back for no similar one anywhere in the world," we cannot help feeling that Mr. Jooste has also blundered in regard to his facts and that his statement too contains the germ of half-truth. For in so far as manners go the South African Police Force might be and not doubt is, well-mannered in its dealings with White people. But it is certainly not in its dealings with the non-White people. And we say this from our

own personal experience. And if we in our position have suffered, what to speak of the ordinary man in the street.

The following Press report would go to some extent to prove the case.

Brig. J. P. Coetzee, who has retired from the post of Assistant Commissioner of Police, gave advice to his former colleagues in a speech at a farewell in his honour. It was the duty of every policeman, he said, to serve the public with courtesy and to give assistance to any person, no matter what their colour. "The raw Native wearing a blanket is a man and is proud of his manhood. This should be respected and he should be treated with courtesy if he comes to ask assistance from the police."

We do not however blame the police for this misbehaviour. It is the system that is at fault. The non-White person does not only suffer at the hands of the police. The Government's Apartheid policy has so reduced him to the status of pariah that, for instance, he is looked down upon and treated with disrespect even by a White railway porter or a White shoe shiner. Just as there is Apartheid in other matters the non-European is progressively experiencing Apartheid in the observance of the ordinary rules of courtesy. Thus was the Bishop of Natal, the Right Rev. Vernon Iuman, recently provoked to make the following comment:

"I think it true to say that there never was a greater need for the spirit of courtesy among our various races than there is now. And here perhaps I might ask a question of the Government:

"Is it really necessary generally to omit the usual courtesies of address and subscription in official correspondence with Africans? Surely even the most fervid apostles of 'apartheid' can hardly wish us to believe that White supremacy is really endangered by using such terms

as 'Dear Sir' and 'Yours faithfully' in correspondence with Africans.

"It is discourtesies of this sort that really wound and embitter human hearts, and we ought not to tolerate them. But if we have to go on enduring them, let us endure them with patience and courtesy on our own part.

We may mention here that it is not the African alone in regard to whom these ordinary rules of courtesy are not observed. We have had letters from certain Government departments addressed to us in a similar manner, from which one can assume that this practice is meant for all non-White people.

Mr. Jooste also lays a charge against the Commission of using language of incitement. He is reported to have said that Mr. Santa Cruz had stated that a situation was being created in the Union which involved the risk of arriving fairly soon at a deadlock, since the only remaining solution would be the resort to force, with all the dangers which that inevitably entailed. "This is an unwarranted statement," Mr. Jooste said. "It is also an extremely dangerous and irresponsible statement. It is little short of incitement to open revolt, with the added implication, in the context in which the remark was made, that those resorting to such measures would have the sympathy and support of the United Nations."

What language, we wonder, will Mr. Jooste call the following, emanating from Mr. S. P. Le Roux, Minister of Agriculture, while opening the Cape Nationalist Congress at Port Elizabeth, last week. Mr. Le Roux is reported to have said,

The Government's determination also applied to apartheid, which the United Party,

Liberals and Communists were trying to oppose.

Mr. le Roux said: "We are not going to do anything injudicious. We ask you to trust us. We want to do things the peaceful way. But if our opponents want a battle they will have one and you must be prepared to make sacrifices in that battle. The future of our people demands it."

And read what the Minister of the Interior, Dr. T. E. Donges said at the Natal Congress of the Nationalist Party in Greytown:

"The Nationalist Party," he said, "offers something to the thinking people of South Africa. In face of the many dangers which threaten us, it is more than ever essential that the Europeans should stand together to ensure that South Africa remains a White man's country."

From the above quotations it is quite evident as to who is inciting whom. The non-Whites have never at any time said that they want to make this a Black man's country. What they have said is that they must be treated as human beings with feelings such as the White man claims for himself and they have claimed that their feelings must be equally respected. We venture to suggest that the present Government is entirely on the wrong track and if it obstinately refuses to mend its ways the result will be disastrous for the country and its people. We do not think the U.N. Commission has said anything more than this.

to assist you further in this matter."

New Control Of Immigration In Central African Federation

The interim Federal Government of Central Africa is reported to have taken over immigration into the Federal State. In a statement released recently, it is stated that since the coming into effect of the Federation there have been indications that the economic balance both in regard to classes of persons entering and the types of employment they have entered is likely to be affected unless certain controls are exercised. It is contemplated that a comprehensive Federal Immigration Bill will be introduced in the Federal Assembly as early as possible next year, but until then it is considered proper for the Federal Government to take over certain immigration powers immediately. The Immigration Regulations, 1953, which are published in the Federal and Territorial Gazettes, provide that the Minister of Internal Affairs, with authority to make rules for the setting up of selection boards and prescription of quotas in regard to the number of persons which may be permitted to enter the Federation from any specific country or group of countries during any specific period. The Federal Minister of Internal Affairs does not propose to take any immediate action on this basis, but the power has been given to him under the regulations in case the need arises before the general policy of immigration can be debated in the Federal Assembly. In addition, the regulations provide the Minister with power to declare any person or class of persons to be undesirable inhabitants on economic grounds, or on account of standards or habits of life. This power is similar to the existing provision in the Southern Rhodesia and Northern Rhodesia laws, but practice in operating it has not been uniform; also, there is no similar provision in the Nyasaland law.

Central African Federation's Indian Policy

'The Central African Post' dated November 20 states:—

In the straightest terms in which the Federal Party's Asiatic policy has yet been given, Mr. J. M. Greenfield, Q.C., Southern Rhodesia's Minister of Justice, told a meeting at Lusaka that the Federal Party's policy would be to stop Indians coming into the Federal area. Mr. Greenfield's statement came at the end of the meeting, and was in reply to a

question on Indian immigration asked by an Indian in the audience. The Federal Prime Minister, Sir Godfrey Huggins, said in Bulawayo that the Federation could get Dominion status long before most people thought possible if the Federal constitution was carried out in the spirit in which the people of Rhodesia had accepted it. Sir Godfrey was replying to a question at a Federal Party meeting. Sir Godfrey said that the South African Government wanted Federation to succeed. It knew quite well that if it did succeed the future of white civilisation would be assured up to Tanganyika. If Federation failed Rhodesia might be foisted on to South Africa as a poor relation "and the safeguards provided by us against Asiatic imperialism would be gone." Later, Sir Godfrey was asked what was the Federal Party's Indian policy. He replied: "To treat all Indians now living in the Federated Territories fairly and squarely as Federated subjects, but not to admit any more."

NOTES AND NEWS

Miss Betty du Toit and Miss Freda Troup Released

Miss Betty du Toit and Miss Freda Troup were released on Tuesday, November 24, from the Johannesburg jail after serving their sentences of 25 days for taking part in the defiance campaign last December. Miss Troup and Miss du Toit were each sentenced to a fine of £50 or 50 days, of which half was suspended, for having "behaved in a manner calculated to cause Natives to resist and contravene the law" by entering the Germiston location on December 1. They were given a hearty welcome by a number of friends.

The Late Mr. Naransamy Naidoo

The funeral of Mr. Naransamy Naidoo, son of the late Mr. Thambi Naidoo, and vice-president of the Transvaal Indian Congress, took place on November 16, in the presence of a large concourse of people. The body was cremated at the Brixton crematorium. Tributes were paid by representatives of various organisations with which the deceased was connected. Floral tributes and messages of sympathy to the widow and family of the deceased were sent by a large number of friends and relatives and political, social and religious organisations. A memorial service was held at the Melrose Temple on Saturday and Sunday when prayers were offered for peace to the deceased's soul and the peace of mind of the bereaved family.

SABC Turns Down Request For Daily Broadcasts

The request of the Natal Indian Congress for daily broadcast in the Indian dialects has been turned down by the S.A.B.C. In a letter to the Natal Indian Congress the S.A.B.C. states: "We wish to advise that this matter has in the past received the careful consideration of our Board of Governors and we have been instructed to inform you once again as follows:

"(1) With a view to its functions as outlined in article 14 of the Broadcasting Act No. 22 of 1936, the Corporation cannot consider undertaking regular broadcasts in any but two official languages of the Union. The only exception to this rule is a limited number of broadcasts in certain Native languages indigenous to the Union.

"(2) Any broadcasts in Indian dialects must, therefore, be considered as concessions from time to time, and not as forming precedents for the future; and

"(3) The Board does not see its way open to extending the Indian broadcast sessions at present conducted from the Corporation's Durban studios.

"We trust that the above will enable you to see the position in its proper perspective and that you will fully appreciate that in view of the circumstances, it is not possible for us

Who Won The Two World Wars?

(Continued from front page)

mon" soldier was looked on in much the same way as in ancient China, i.e. as being of a very inferior stratum of society. Germany and other European countries held opposite views and did practise Conscription. Since the wars the word "common" has disappeared and "hero" has taken its place, and, of course, Conscription has been installed.

These are only a few of the points scored by Germany and, no doubt, readers of "Pax" can suggest several other.

To conclude this article we feel inclined to quote the words:

"And what shall it profit a man if he shall gain the whole world and lose his own soul;" and also: "to him who knoweth to do right and doeth it not, to him it is sin." The same can be said to apply also to a nation.

W. J. K.

By courtesy of 'Pax', Journal of the Irish Anti-War Crusade.

Mahatma Gandhi Memorial Fund

We wish to thank an anonymous donor for the donation of £2-2-0 towards the Mahatma Gandhi Memorial Fund.

The
New India Assurance
 Company Limited

for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
1919-1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force	
Marine Premium	56,04,844	exceeds	54,34,00,000
Miscellaneous Premium	35,84,968	Assets exceed	15,36,00,000
Life Premium	2,88,79,302	Total claims paid over	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The

New India Assurance Company Limited

Cable & Telegraphic

Address:

"RUSTOMJEE" or
 "NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.

Directors: Sorabjee Rustomjee
 Rustom Jalbhoy Rustomjee

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.

74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

EXPERIENCED,
 RELIABLE
 AGENTS
 MAY APPLY

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335.   Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110

LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

**BRADFORD CLOTHING
 FACTORY**

Direct Importers and
 Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor RAMBHAI D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery.
 Enamelware, Stationery, Drapery,
 Crockery, & Wool.

Telegrams
 "META" Brokenhill.

Phone 298.
 P.O. Box 65.

MEHTA BROS.

(PROP. M. D. MEHTA)

Wholesale Merchants
 and
 Clothing Manufacturers

**We specialise in
 Manufacturing
 OVERALL
 AND
 BOILER SUITS**

Supplied To Trades Only

COMMISSION ON COLOURED VOTE

S.A. INSTITUTE OF RACE RELATIONS GIVES EVIDENCE

THE following evidence was presented to the Commission to enquire into the subject matter of the Separate Representation of Voters Act Validation and Amendment Bill:

The Institute's conviction is that in any democratic state the conferment of the franchise can be determined only by the capability of the person to exercise that right. Such capability is in no way affected by the colour of his skin. The denial of the right to properly qualified persons (or its curtailment) simply on the ground of their colour is therefore undemocratic and unjustifiable. The Institute believes that this follows logically from the acceptance of the values and principles of Western democracy. The curtailment of rights is particularly unjustified in the case of the Cape Coloured people who do not differ in tradition, language, culture or interest from Europeans who have full franchise rights. It considers that to place the Cape Coloured people on a separate voters' roll and give them communal representation in the form suggested in the Bill would result in a serious deprivation of political rights based not on incapacity to exercise them but merely on grounds of colour.

The Institute submits that the proper function of a Member of Parliament is to represent, to the best of his ability, national rather than sectional interests and that the consideration of policy should have as its primary objective the interests of the population as a whole. Such interests consist in the moral, political, and economic development of the individual as a member of the state and these interests are not made less important by membership of any particular colour group.

The Institute considers that differences of approach and action on the part of Members of Parliament should be concerned with matters of principle or opinion, cultural, moral, or economic and that the more such concern is submerged by subordination to sectional interests, whether of class or religion, of language or race, the less useful and effective for the common good Parliament will become. The circumstances that in the public life of this, as of many other countries, sectional interests play an active and disruptive part, is no justification for extending the process by creating additional sectional representation. The course of wisdom and statesmanship would be to strive for the subordination of sectional

claims to the collective interests of the whole body politic and to legislate for the good of the people as a whole rather than for the real or supposed interests of any particular group or groups. The Institute believes that the interests, present and future, of Europeans as well as non-Europeans demand this conception of government and policy.

In a multi-racial country, demarcation by racial groups is of all forms of particularism the least desirable, and indeed, the most dangerous, as likely to foster and intensify antagonisms of a kind which history has shown to be peculiarly harmful.

The separation of voters into constituencies of the basis of any other than territorial division is, unless in exceptional circumstances, unsound and undemocratic political practice. Political opinion is organised in parties on a national basis and any grouping which is not national in its scope will either fail to fit into any party system and so become ineffectual, or it will be the source of new parties which are not national in their purview and will create fissures in the body politic. A legislature split up into sectional groups (more especially if they are based on racial differences) cannot represent a unified national interest, would have nothing to hold it together, and is therefore liable to give rise to a dictatorial and irresponsible executive.

Representation by territorial constituencies, on the other hand, tends to counteract any such development because a large variety of interests is present in every locality if widely enough demarcated. In each locality, there is, with varying exceptions and in differing degrees, a cross-section of society, and the total pattern of the nation is made up of the mutually complementary variations in the different constituencies. Representation should therefore always be on a territorial system, with local constituencies; and only in the most exceptional circumstances, and only as a supplementation of the territorial system, should there be any departure from this principle. The Institute maintains that no such exceptional circumstances exist in the case of the Cape Coloured people.

The Institute is of the opinion that the Cape Coloured people have absorbed Western ideas to the extent that they must be held to qualify for acceptance into the democratic state. They know no

other language than Afrikaans and, to a lesser extent, English. Their culture is that of the Europeans of this country, as are their institutions. Hence, the Institute is at a loss to conceive on what grounds, other than grounds of racial prejudice and pride (which are inconsistent with the acceptance by Europeans of Christian democratic principles) the political segregation of the Cape Coloured people can be based. The Cape Coloured people have made undeniable progress educational and economically and in the fields of religion, culture, and democratic responsibility and by doing so have established their right to the maintenance of the political position which they have enjoyed for a century. The Institute is not aware of any convincing evidence that their participation in the common roll has been abused by them or has had any detrimental effect on the well-being of the state. In the absence of adequate evidence to the contrary, the Institute is not prepared to consider allegations of political corruption and, even if such corruption should be established, the Institute does not consider it any justification for the deprivation of common rights, for such corruption implies a similar degree of corruption in the European candidates. And, surely, if corruption is held to make the Cape Coloured unfit to exercise the franchise on the common roll, it must equally unfit them to vote on a communal register. In the latter case, indeed, their unfitness in these terms would be a greater danger if they voted as a solid racial group than if their influence were dispersed over a number of predominantly European constituencies.

It should not be overlooked that a small compact body of even four representatives of the Cape Coloured people, elected by the Cape Coloured people to represent Cape Coloured interests, might well be in a position to play a decisive role in Parliament if the balance of power among European members depended upon a narrow majority. The very undesirable result would be that a racially sectional group of a few members, representing a small minority of the whole people, with a provoked sectional consciousness, could determine the course of policy in matters of the gravest import to the nation.

The alternative position which the Institute regards as no less undesirable is one in which a racially-sectional group would find itself permanently in a small minority in Parliament, in which case its power to further the interests of the Cape Coloured people would prove futile. The

existence of such a group in Parliament would mean that other members of Parliament would throw the entire burden of representing Coloured interests upon it but, as a small minority, it would be unable to affect legislative or administrative action to any significant degree. This is what has occurred since the Cape Africans were placed upon a separate roll. The three Native representatives have come to be regarded as the protectors of African interests and other members of Parliament have tended to divest themselves of responsibility.

It seems hardly necessary to add that, should the establishment of a communal register for the Coloured people be combined with a limitation of the right of their elected representatives to vote in Parliament upon all issues, that would be a form of disfranchisement which they have done nothing to deserve and which they could not but resent very bitterly.

After 100 years of the exercise of normal democratic rights there can be no doubt that the Cape Coloured people are, and have been, considered, to be adequately qualified to exercise the franchise on the common roll. In fact, the Institute goes further and suggests that the maintenance of civilized principles in South Africa demands the extension of the Cape Coloured franchise to the Northern Provinces, on the same basis as in the Cape Province and the enfranchisement of Cape Coloured women.

The Institute therefore is completely opposed to any measure which would transfer Coloured voters from the common roll to a communal register. It would oppose such a transfer no less strongly if the Coloured franchise were to be widened by the inclusion of women and extended to Provinces to which at present it is not applicable. Nor would the objections of the Institute be removed by an increase in the number of communally elected representatives, nor yet if Sections 26 (d) and 44 (c) of the South Africa Act were to be amended so as to enable Coloured persons to sit and vote in either or both of the Houses of the Union Parliament. Even in the unlikely event that the Coloured community were, by means of a referendum, to express itself as agreeable to transfer to a communal register on defined conditions the Institute would still deprecate such a change as undesirable in the interests of the country as a whole. In fact, the majority of the Coloured community is known to be resolutely opposed to the suggested transfer, and the Institute expresses the earnest hope that the Commission,

in its deliberations, will give due weight to the importance of considering not only the interests but also the feelings and susceptibilities of the people whom its recommendations will affect. The Institute is concerned to promote

inter-racial harmony and good understanding, and is firmly persuaded that nothing but evil to the future of South Africa could result from the exacerbation of inter-racial tensions.

(To be Continued)

MEMORIAL MEETING FOR THE LATE MR. JALBHAY RUSTOMJEE

A PUBLIC meeting was held under the auspices of the M. K. Gandhi Library and Parsee Rustomjee Hall Committee on Thursday, November 26, to pay tribute to the late Mr. Jalbhoy Rustomjee, who passed away suddenly on Monday night (November 23) at 8 o'clock through heart failure

(Natal Indian Organisation), Hajee A. S. Kaje, Hajee Abdul Hack Kaje, Hajee S. Rooknoodeen, (Orient Club), V. Lawrence, J. N. Singh and Ashwin Choudree (N.I. Congress), Sister Lawler (representing the Coloured community), Dara and Kooveree Tavaría (Parsee community), A. M. Moolla (South African Indian

The Late Mr. Jalbhoy Rustomjee

The Parsee Rustomjee Hall was fully packed with all sections of the community. Mr. A. J. Chooroo presided.

Glowing tributes were paid to the late Mr. Rustomjee by Dr. Harbath and Mr. Nattrass of the Suva Technical College, of which the deceased was an executive member, by Mr. William Doull, secretary of the Bai Jerbai and Parsee Rustomjee and R. K. Khan Hospital Trusts, and Mr. Manlal Gandhi, Managing Trustee of the Phoenix Settlement Trust, for the fine services Mr. Jalbhoy Rustomjee had rendered to those Trusts during his life time. Among the other speakers were: Messrs. A. Christopher, (Indian Child Welfare), P. R. Pather (P. K. Khan Trust and

Organisation), Dr. N. P. Desai (Kathiawad Hindu Seva Samaj), R. R. Mpharaj (Shri Sanatan Dharam Sabha), Govan Mani (Surat Hindu Association), S. R. Pather (S.A. Hindu Maha Sabha), D. Satyadev (Arya Pratinidhi Sabha, Natal), and V. Lawrence and others.

Mr. A. J. Luthuli had sent a message on behalf of the African people in appreciation of Mr. Rustomjee's services on various occasions to that community.

The following resolution was then moved from the chair and passed by the audience standing in silence, expressing the deep sorrow of the meeting at the very sad and sudden demise of Mr. Jalbhoy Rustomjee and conveying to Mrs. Rustomjee and the members

of the deceased's family and to his brother, Mr. Sorabjee Rustomjee, the community's deepest sympathy in the very great and irreparable loss sustained by them:

"This mass meeting held under the auspices of the M. K. Gandhi Library and Parsee Rustomjee Hall Committee desires to express its deepest sympathy with the Rustomjee family in the sad demise of the late Mr. Jalbhoy Rustomjee. The passing away of the late Mr. Jalbhoy Rustomjee is a major and unfortunate loss to the people of

this city and in particular the Indian community. His selfless devotion in the service of his people and many institutions will ever remain a public monument to his greatness and glory."

Mr. Nasarvanji Jinwalla, whose daughter has just recently been engaged to the late Mr. Jalbhoy Rustomjee's son, Rustom, arrived from Quilimane last Saturday and Mr. Rustomjee's eldest son, Edul, who was in Dublin, arrived in Durban last Tuesday and has just completed his medical course.

APPEAL COURT DECISION ON RED ACT CONVICTION

THE Bloemfontein Appeal Court on Thursday, November 26 held that there was nothing in the relative section of the Suppression of Communism Act which expressly deprived a person liable to be affected by the action of the Minister of Justice from being heard, nor was there anything in the section which, by necessary implication, deprived him of the right to be heard.

This ruling was given when Johnson Ngwevela successfully appealed against his conviction in the Capetown Magistrate's Court on a charge of contravening a Notice served on him by the Minister of Justice under the Suppression of Communism Act.

The charge alleged that he contravened the Act by attending a meeting at Salt River at which protests were made against certain laws passed by the Government.

The notice had prohibited Ngwevela for two years from attending gatherings other than gatherings of a bona fide, religious, recreational or social nature.

The appeal Court held that Ngwevela was entitled to be given an opportunity of being heard before the Minister exercised his powers under the Act to issue the Notice.

The Court held that the mere fact that the name of a particular person was on the list of those connected with unlawful organisations, did not entitle the Minister of Justice to issue an order against him in terms of the Act, as the person whose name had been placed on the list might have severed his connection with, or withdrawn his support from, the unlawful organisation long before the Act came into operation and might now be a staunch opponent of Communism.

In the present case, the Minister of Justice had not issued an order prohibiting a particular person from attending a particular gathering. The Notice was of a general character and operated for a period of two years.

It was questionable, the Court held, whether the delay of a few days which could be entailed by giving the accused in the present case the opportunity of defending himself, could be said to defeat the object which the legislature had in mind.

The case of the Garment Workers Union and of Sacks v. the Minister, of Justice dealt with by the Appeal Court in 1952 and 1953, was not concerned with the principle involved in the present case, and those cases could not, therefore, be said to govern the present case.

The Appeal Court Judges sitting were Mr. Justice A. van der S. Centlivres (Chief Justice), Mr. Justice L. Greenberg, Mr. Justice O. Schreiner, Mr. Justice O. H. Hoexter and Mr. Justice E. M. de Beer, Acting Judge of Appeal.

The decision was unanimous. Mr. D. B. Molteno, Q.C., appeared for Ngwevela, and Mr. W. M. van den Berg for the Crown.—Sapa.

About 100 people who have been placed under restraints by the Minister of Justice, Mr. Swart, under the Suppression of Communism Act are said to have been set free by the judgment of the Appellate Division in Bloemfontein. The restraints took the form of orders to resign from specified organisations and not to attend any gatherings for usually two years. Latterly the prohibition on attending gatherings has contained no exceptions even for religious, recreational or social purposes. The idea was that the people affected should have to ask the Minister for such exemp-

tions as they require and it was for him to decide whether to grant them. He told Parliament that automatic exemptions for religious and recreational purposes had been abused.

Until the Minister of Justice either amends the law once again or agrees to hear the objections of the people upon whom he proposes to place restraints, says

S.A.I.C AND A.N.C.

THE African National Congress and the South African Indian Congress submitted the following memorandum to the Select Committee to enquire into the Separate Representation of Voters Act Valuation and Amendment Bill.

The African National Congress and the South African Indian Congress are the oldest and most representative organisations of the African and Indian peoples of the Union and therefore 'speak' for the majority of South Africans. It is consequently our duty to state our views on a matter which not only affects the Coloured population of the Cape Province but deeply involves the future of the country as a whole and the basic principles of democracy as well.

It is obvious that any proposal to remove Coloured men from the common roll of voters in the Cape Province constitutes a diminution of the already shamefully restricted remnants of the non-White franchise. The Appellate Division of the Supreme Court has ruled that the contemplated change would be such a diminution. The experience of the African people during seventeen years of communal representation has proved abundantly that this system operates to their grave detriment. The endless stream of legislation discriminating against the non-White people which has passed virtually unopposed through Parliament during this period demonstrates beyond question that the representation of one section of the community by a fixed and insignificant minority of members of Parliament is no safeguard whatsoever of the rights of that section. It is nothing but a pretence of democratic representation which deceives no-one.

For a century the Coloured man in the Cape has exercised his vote. It is entrenched in the Act of Union which was passed in 1910 and its maintenance has been the subject of constant pledges by White politicians of all parties since then, particularly at a time when those politicians were depriving the African of his vote. The spokesmen of "White South Africa" assert their so-called civilising mission in Africa and their devotion to high

the Pretoria correspondent of the 'Natal Daily News,' no more restrictive orders will have any practical effect. The only portion of the Act which still appears to work is the straightforward one which makes it a crime to promote Communism and lays down punishments which the Courts alone can impose in the same way as for fraud or assault.

ethical principles. The legislation which you are considering exposes the hollowness of these pretensions for it is both uncivilised and a crude betrayal of solemn pledges.

It is regretted that in discussing this Bill and its predecessors, the racial obsession of Parliamentarians has obscured a vital issue, viz., the general character of the Coloured electorate. For many years these voters have exercised the franchise in a serious and responsible manner. They are mainly working people; artisans, small businessmen, and professional people. They have therefore, as a part of the electorate exerted a beneficial and progressive influence impelling politicians to deal with bread and butter matters rather than the sterile racial issues and demagogic flagwagging which have for so long disfigured South African public life. To remove these voters from the roll will serve further to strengthen the undue domination of vested interest and reaction in Parliament.

The proposed legislation is yet another in the series of harsh and unjust laws oppressing the non-White people, which, particularly in the past five years, has been placed on the statute book. It cannot be assumed that the victims of this oppression will continue to tolerate ever-renewed attacks upon their rights and dignity as human beings. The proposed legislation will once more slam the door of Parliament in the face of a big section of the non-White people and thereby deny them the right to redress their wrongs and obtain their just demands by constitutional means. There can be one outcome—disastrous upheavals in which White and non-White will suffer alike.

The outcome can only be avoided by drastic reversal of the present policy of suppression and discrimination. The principle of government by consent must be reaffirmed. While throughout the civilised world the people have attained an ever greater measure of participation in government through the abolition of property qualification for voters, and the achievement of women's suffrage, South Africa has retrogressed from the Cape Consti-

tution of 1853 which did not discriminate between voters on the grounds of race or colour. There must be a return to the great democratic tradition which has been the pride of the advanced nations of the world, including the lands of origin of the main white population groups of South Africa,

For the sake of the harmonious development and future well-being of South Africa, the non-White population must be given its full share in the making of the law of the country. We demand the retention of the Coloured vote in the Cape, we demand the abolition of qualifications required for Coloured voters which do not apply to Europeans. We demand the extension of the franchise to the other Provinces and to all non-Whites, both men and women.

The African National Congress and the South African Indian Congress express their emphatic opposition to the Separate Representation of Voters "Act" in its entirety.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

9 Adams Arcade,
40 Market Street,
Johannesburg

THE JAN H. HOEMEYR SCHOOL OF SOCIAL WORK, JOHANNESBURG

Offers a three-year course of study, preparing for service as Welfare and Case Worker with Social Agencies and Institutions; as Director of Recreation and Physical Education; as Secretaries of Social and Community Centres, Y.M.C.A.'s and Youth Organisations. Entrance Requirement: The Senior Certificate (Matric.), or equivalent. In only very exceptional circumstances exemption from this requirement may be granted. The next class will enrol on February 5th, 1954.

Applicants will be required to produce evidence of character as well as academic qualifications.

Prospectus and Application Forms may be obtained from:

The DIRECTOR,
Jan H. Hofmeyr School Of
Social Work,
Jubilee Social Centre,
Eloff Street South,
JOHANNESBURG.

B. i. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja arriving Dec. 28. Sailing January 3
for Bombay via Karachi and Porebunder

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£75—15—0
Second "	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	34—3—0
Unberthed (Deck)	without food		21—3—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—17—6
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

SHINGADIA STORES

(Prop: Premier Silk Bazaar Ltd.)
Direct Importers

Drapery, Outfitting, Fancy Goods,
Oriental Curios Etc. Etc.

P.O. Box III. UMTALI, S. Rhodesia.
Telegrams: "Pramsilk" Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki,
Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Extn 1.
UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,
Plot 43, "C" Road,
Churchgate Reclamation,

Cables "Indorhod." BOMBAY, INDIA.

Phone
Day 24169

Phone
Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of
Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL
COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 14 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths,
accepted by phone and despatched by rail
at the shortest notice.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

**WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.**

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

SWEETMEATS

PURE

WHOLESOME

HEALTHY

★ APPETISING—

- ★ DISTINCTIVENESS of Flavour.
  - ★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.
- ★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.
- ★ Assure YOU of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy anywhere in SOUTH AFRICA.

અમે દરેક ભલની મીઠાઈઓ જનપ્રીતિ કરીને
નદાર મામના આકારિને સંભાળી લાકીરનું આન આપીએ છીએ.

- ★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.
- ★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

THE HOUSE OF

HOME MADE SWEETMEATS

We specialise in:

Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class
Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.

Victory Lounge

(Cnr: Grey & Victoria Streets.)
Phone 24965 — DURBAN.

A.N.C. AND S.A.I.C. MEMORANDUM TO UNITED NATIONS

(Concluded from last week)

THE SOUTH AFRICAN GOVERNMENT AND THE UNITED NATIONS CHARTER

WE submit that the facts and illustrations furnished on the preceding pages constituted incontrovertible evidence that the racial policy and actions of the Government of the Union of South Africa are patently in violation of the spirit and the letter of the Charter of the United Nations. Whether we regard the South African Government's actions separately or, indeed as they are, as parts of a logical and consistent policy, we find that they are inconsistent with the affirmations, purposes, principles and rules of the United Nations as defined in the Charter. In particular:

We charge the Government of the Union of South Africa with violating the fundamental human rights of the ten million non-white people of South Africa to participate in democratic self-government, and to share in the land and wealth of their motherland.

We charge this Government with flagrantly overriding, rejecting and flouting the United Nations principle of the equal rights of these men and women without distinction as to race, sex, language or religion.

We charge this Government with failing to fulfil in good faith the obligations assumed by it in accordance with the Charter.

We charge this Government with blatantly and contemptuously infringing the fundamental freedoms of these people: freedom from fear and want, freedom of movement and organisation, freedom of speech and opinion, freedom to learn and develop their inherent capacities and talents.

We charge the South African Government with taking actions and following a policy which is a threat to peace.

We maintain that by its actions and policy as thus summarised the Government of the Union of South Africa violates the preamble of the Charter and Articles 1 (2 and 3), 2 (2), 13 (1b) and 55.

The Charter As A Really Binding Instrument

We uphold the view that, in respect of human rights, the Charter of the United Nations is a legally binding instrument in international law. In his

authoritative book "International Law and Human Rights," Professor H. Lauterpacht, Professor of International Law at the University of Cambridge, states:

"Any construction of the Charter according to which members of the United Nations are, in law, entitled to disregard and to violate human rights and fundamental freedoms is destructive of both the legal and the moral authority of the Charter as a whole."

If the words of the Charter on Human Rights have any meaning, then it is clear beyond argument that the Union Government has violated those rights. If the Charter as a whole has meaning and significance, as a treaty and as a law of nations, then it is clear that the Union Government must be branded as a treaty breaker and as a criminal Government.

Again, to quote Professor Lauterpacht:

"A State would act contrary to its clear obligations under the Charter if it were to impose fresh discrimination on a religious, ethnical or racial group. And there would be no doubt a flagrant breach of its legal obligations if it were to embark upon active persecution of persons under its jurisdiction on account of their race, language or religion."

The South African Government has in the past invoked, and will no doubt continue to invoke Article 2 (7) of the Charter relating to "matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any State."

We submit that the matter of the human rights of the people of South Africa cannot be regarded as a matter of essentially or exclusively domestic jurisdiction in view of the fact that the South African Government has entered into international agreements concerning these matters. Such agreements consist in not only previous undertakings made to the Government of India regarding the treatment of South Africans of Indian origin, but above all, and in the first place, the United Nations Charter itself

regarded as a solemn international compact.

"The provisions of the Charter—its solemn and repeated provisions—in the matter of human rights would be rendered meaningless if Article 2, paragraph 7, were interpreted as excluding, for instance, the right of investigation and recommendation. What, in that case, would be the meaning of Article 62, paragraph 2, which lays down that the Economic and Social Council 'may make recommendations for the purpose of promoting respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms for all'? Article 2, paragraph 7, retains a sense and a purpose even if we consider it as not excluding recommendations; Article 62, paragraph 2, retains no sense and no purpose if, by reference to Article 2, paragraph 7, we exclude the right of recommendation.

"The interpretation which is here submitted as the accurate interpretation of the Charter does not, in turn, reduce the categorical provision of Article 2, paragraph 7, to a mere form of words. For although—on that construction—human rights and freedoms, having become the subject of a solemn international obligation and of one of the fundamental purposes of the Charter, are no longer a matter which is essentially within the domestic jurisdiction of the members of the United Nations, there still remain important questions which may remain within that category for the reason that they have not been made, as yet, the subject of international obligations."

The South African Government and its spokesman have repeatedly themselves furnished evidence that their policy is by no means a matter of purely domestic concern. On a number of occasions South African Government representatives have expressed concern at the apparent concession of certain democratic rights to Africans elsewhere on the African continent, as in the case of new construction for the Gold Coast.

Dr. Malan himself made representations to the British Government to refuse to allow Seretse Khama to take his place as head of our neighbouring country, Bechuanaland, on the ground that Seretse Khama had married an Englishwoman. The doctrine of "domestic jurisdiction" did not, apparently, apply in that case.

For seven years the conduct of the South African Govern-

ment with regard to its treatment of Non-Whites has occupied the attention of the United Nations. On 8th December 1946, the General Assembly adopted a resolution stating that "the treatment of Indians in the Union should be in conformity with the international obligations under the agreement concluded between the two Governments and the relevant provisions of the Charter."

On 14th May 1949, the General Assembly "invited the Governments of India, Pakistan and Union of South Africa to enter into discussion at a round table conference, taking into consideration the purposes and principles of the Charter of the United Nations and the Declaration of Human Rights."

On 2nd December, the General Assembly resolved specifically: "that a policy of racial segregation (apartheid) is necessarily based on doctrines of racial discrimination" and called upon the Union Government "in particular" to refrain from "the implementation or enforcement of the provisions of the Group Areas Act, pending the conclusion of negotiations with India and Pakistan.

This call was ignored by the Union Government which was mentioned in the General Assembly resolution of 12th January 1952, which noted "that the promulgation on 30th March 1951 of five proclamations under the Group Areas Act renders operative thereby the provision of paragraph 3 of resolution 395 (v). In this resolution the General Assembly once again stigmatised apartheid and called upon the Malan Government "to suspend the implementation of enforcement of the provisions of the Group Areas Act pending the conclusion of the negotiations."

At the end of 1952 the General Assembly once again had to consider the unsatisfactory conduct of the Union Government and decided to establish a commission "to study the racial situation in South Africa."

In view of these numerous precedents we consider it no longer permissible for the South African Government to hide the wording of Article 2 (7) of the Charter, which must read in relation to the Charter as a whole and in particular to the repeated references to human rights.

We wish further to point out that the Charter is a legally binding instrument not only on the South African Government, but also on the United Nations

as a whole, and on all the other members have a solemn obligation to promote "universal respect for, and of, human rights and fundamental freedoms for all without distinction as to race, sex, language, or religion," not only in their own countries but also in the Union of South Africa.

We submit that the notorious policy of the South African Government.

- insults the majority of people in the world, who are non-white and cannot tolerate the reiterated slander of race inferiority;
- leads to continuously worsening relations between our country and our neighbours in Africa, as well as our friends, the peoples of Asia;
- accentuates the physical differences between peoples and ignores the essential oneness of mankind; and
- results in the interference of the South African Government in the internal

affairs of neighbouring territories;

and that therefore the racial policy of the Government of South Africa is a threat to world peace and international harmony.

On behalf of the overwhelming majority of the people of South Africa, the African National Congress and the South African Indian Congress claim and demand the fundamental human rights of the Non-White people of our country to equal rights as citizens and voters; to equal opportunities for economic and cultural development, to land and freedom.

As South Africans, we love our country and wish to redeem it from the universal disrepute which its Government has incurred. As citizens of the world we uphold the principles enshrined in the United Nations Charter. As oppressed peoples we refuse to submit to bondage.

(Concluded)

AFRICAN VIEWPOINT

OPEN LETTER TO MAJOR COWLEY

By JORDAN K. NGUBANE

DEAR Major Cowley.—At the conference you held in Darban last week and which was attended by your electors as well as the public, I put to you questions which you did not answer. I said to you that it appears to me Malan and Co., could not do better than you in telling the Zulu people into believing that the Malanite tyranny is not the evil thing that it is. I asked you if you are aware of the principle behind the Bantu Education Act—that the transfer opens the sluiceways to convert African education into a political instrument for our enslavement; that to tell us that we should not be anxious to play Malan's game; that to tell us that our representatives in the Senate were our watchdogs was just not enough. I asked you to make your own standpoint clear beyond all shadow of doubt on the principle of separate development.

You elected not to answer these questions. Instead, you worked yourself up into a temper, banged your bosom, banged the table and told me that I must never, never say you are a Malanite. I am sure, on this one point you do me an injustice. I never said you are a Malanite. I warned you, however, that good man that I believe you are, it appears to me that you are unconsciously emerging as the best apologist

that Malan could have in our midst. I want to develop this theme further.

As you know, apartheid is a philosophy of division. The whole spirit of the present Government is to break down bridges set up to create accord between the races. Christlike Nasionale Ouderwys has been introduced to isolate the Afrikaner child from your own people, the English speaking South African. The Group Act has been designed to separate every race from every race. The Bantu Education Act gives the Minister of Native Affairs the right to say what shall be taught in African schools. You have sat for about five months in the Senate and one of the things which might have impressed you is the keenness of the Government to encourage the narrower type of African nationalism—to encourage tribalism. The emphasis is on the Zulu people, the Xhosa people, the Basuto people and I can prophesy that the Bantu Education Act will, among other things, emphasise those episodes in Zulu, Xhosa or Basuto history which will work up passions and old hatreds among us as a people so as to make it impossible for the oppressed to unite effectively for purposes of defeating the Malanite tyranny.

I notice that the Minister of

Native Affairs goes out of his way to snatch every available opportunity to enlodge the name of Zulu. These days, he is full of every kind word for the Zulu people. And when he translates that kindness into action, he bans the greatest Zulu son living to-day—I mean Mr. Albert John Luthuli. Now, I know that when you pinned him down on this he said he was not responsible; that it was the Minister of Justice who had banned Mr. Luthuli. But there is such a thing as collective responsibility in Ministerial and Cabinet decisions. The Minister might have thought he was being clever in trying to avoid your questions in the way he did. But his trick certainly impressed no reasonable man.

My real point is: Ministerial love for the Zulu these days is merely a political tactic to encourage you to go as far as possible in unconsciously persuading the Zulu people to believe that alles sal reg kom. I am sure that when the Malanites pay you compliments, what they precisely mean is that you are one with them on things like separate representation and, by implication, in rejecting the ideal of integrated multi-racial society.

Your approach suggests that you have narrowed down your vision to the problems of the Zulu people only. Quite naturally, you are responsible primarily to the Zulu people. But you know, there is no problem peculiar to the Zulus. Every problem worrying the Zulu worries every African and it is unwise for the White representative of the Zulus to encourage the less advanced to believe that Zuluism might be an end in itself. You mentioned Zulu regiments and what not. Surely, surely, Senator Cowley, you could not have been serious. The Malanites might think you are a "dangerous man," to give concessions to whom might be realistic, but I can assure you, they do not bother themselves about your dreams of Zulu regiments. Only the ignorant among us take you seriously when you talk about these things. But the real significance of your emphasis of Zulu soldiers lies in its subtle encouragement of Zuluism by appealing to those things which warm up the Zulu heart, without bringing real material advantages. Zuluism, as you know, is incompatible with the ideal of a united African people. If you want to disrupt that unity, preach Zuluism; speak of Zulu soldiers. And, in doing that, you help to isolate the Zulu from the rest of the Africans; to weaken them and, and in the

end, you incapacitate them for fighting effectively to change the status quo. So, you see, Major, Zuluism is, in the final analysis, against the true interests of Zulus themselves. That is why Verwoerd and Co. are so much in love with it. I repeat that I believe you are not a Malanite. Your trouble is that you do the things the Malanites love:

You next told me I had no business to be at that meeting because I had not been issued with an invitation card; because I was in the pay of an Indian; because I represented an Indian paper; because I was a liberal and you did not want liberals in your conference. You shook your fist—to be fair to you, I believe not at me—you banged the table and indulged in studied theatricals to impress your audience with your resentment of my questions which you did not answer.

As I said to you, I had every right as a member of the Zulu public to come and hear you justify yourself before the representatives of the Zulu people. I did not enter the hall by force. Your Chairman knows me very well. I raised up my hand at question time, he gave me the right to speak. And when I had finished my address in Zulu, he did me the courtesy to ask me to repeat it in English. He did say it was a special concession; which indeed it was. For you to come, after all this, and say I had no business to attend your meeting was, to say the least, amusing.

But what struck me was your vehemence in condemning me for my associations with 'Indian Opinion.' You said I was there in the service of 'Indian Opinion,' and that I was employed by this paper—which was not true. I am sure your informants did not know all their facts. I contribute a regular weekly feature to 'Indian Opinion' as I did to the 'Forum' and other papers. I have published articles fairly frequently in some of the dailies in Darban and Johannesburg. It is my profession to do this. There is nothing wrong with this.

The significance of your attack lay in its appeal to the racial prejudices of the bulk of the illiterate Chiefs who have strong anti Indian feelings. I am sure you did not mean to imply that it was a dirty thing to do business with the Indians—for in your own offices you employ Indians and I would not be surprised if you paid them higher salaries than you pay to "your Zulu people." But I was intrigued to see the tactics you resorted to when placed in a tight corner. Obviously you do not know that some of those who claim to be your friends

have shares in Indian bus companies. Could you tell me what is wrong with that?

I could see you were furious when you told me you did not want liberals in your meeting. I think you have good reason not to. But I was not brought up in the tradition of trembling when a Whiteman bangs a table at me. In the first place I am not a member of the Liberal Party so I could not represent the liberals. On the other hand, I am not ashamed to say that I think the liberals are very fine fellows. I never apologise for my friendships. There are men in Congress who say that the communists are very fine fellows. If they can take that stand, I have every right to like the Liberals. In like manner you have every right to feel that Malanite supporters are fine enough to be invited to your conference. If I like the liberals and you like Boshoff and Nel—well, your friends are not my friends. But in answering a question you raised, I would not run away from it and begin telling you about your friends.

I am truly anxious about your attitude on Coloured representation. You appear to have learnt no lesson from the failure of our own representation. There are two fundamental objections to representation which a representative of the non-European people should bear in mind. It places a premium on communal interests. Communal interests are angular; not easy to reconcile. By encouraging them, separate representation is a plan for disaster. Secondly, once the Coloureds have been shunted into their own corner in the way you advocate, White South Africa will virtually forget all about them—as happened with us. The reason is simple: the Coloureds will not get representation in proportion to their numerical strength. They are being led down a blind alley and you say, in effect, there is little wrong with that.

On one thing I agree wholeheartedly with you: When you press for direct representation. But the way to get that is not to acquiesce to tyranny. Your own people, the English, for whom I have abiding respect, had to fight at every point for the free institutions which are part and parcel of the English tradition the world over. They did not win by retreating. I think the Zulu will win only when they take a firm stand by the side of other African peoples in alliance with European, Indian and Coloured democrats.

There is also a function you perform which I appreciate. There is so much cruelty and disregard of human values in

administering the whiteman's laws against us that there is need for someone—I should say very many—to try and alleviate African suffering by bringing to the notice of the powerful the harmful effects on us of their stupid policies. This is a function which is truly humanitarian and not political. It could even be done by an ordinary lawyer, out of parliament. Just in passing, does it not strike you that our representatives in the Senate and in the Assembly are but social welfare workers; an extended arm of the legal aid bureau! They are not responsible for this tragic commentary on democracy. But it seems to me that is the best they can do within a system which discriminates against a man for his colour.

Finally, the Zulu people are not stratified in one class. And anyone who claims to be their spokesman must always bear this in mind. As Prince Pika Ka Siteku wisely said, there are things on which the average Zulu can pass judgment; but there are others where the Zulu must be trained to opine intelligently. I should be happy to know that you appreciated this and did not regard criticism as merely an effort to unsettle

you at the next elections. I am not interested in that. I want to see you represent the Zulu people correctly. For this reason, I wonder if you would accept an invitation to meet a group of intelligent African men and women and justify before them some of the things you said in Parliament on our behalf. I can promise you one thing in advance: Nobody will bang tables at you from our side. This should help to give you a fuller picture of how the Zulu people as a whole think. For, as it should have been clear to you, the things I said to you were approved of by very many Zulus—Chiefs and commoners alike. You heard the cheers I got. You heard the protests against your manner of replying to me. When Mr. H. J. Bhengu was ordered by the Chair to sit (down obviously because he and I were of one mind) you saw the kraal-men rise and march out of the hall. I might add that they kept us outside the hall up to well after 6 p.m., congratulating us on the things we said. So, you see that it is not enough to tackle Zulu Chiefs on the "Am I right or wrong," principle.

Yours for a free Africa.

JORDAN K. NGUBANE.

INDIAN AND AFRICAN CONGRESSES ON U.N. COMMISSION'S REPORT

THE following Press statement has been issued jointly by the African National Congress and the South African Indian Congress concerning the report of the United Nations Commission on the racial situation in South Africa:—

The text of the U.N. Commission report, now being discussed by the Political Committee, has been made available and we have had the opportunity to study it:

We consider the publication of this report to be a historic event. Clearly the fruit of intensive study and objective evaluation of the facts and of international law, the report authoritatively establishes a number of highly significant conclusions.

It finds, with a wealth of detailed documentation and examples, that the system of racial and colour discrimination established in the Union, continued since this country endorsed the United Nations Charter, and gravely intensified since the advent of the Nationalist Government, and its apartheid policy, is in conflict with South Africa's obligations under the United Nations Charter.

It finds further that the Nationalist Government's policy is a threat to world peace.

It proves that it is not only the right but also the duty of the United Nations to promote human rights in South Africa.

These weighty conclusions cannot be ignored by any serious or responsible statesman concerned with the future of the country.

Despite the obstacles placed in the way by the Union Government the Commission succeeded in accurately understanding the main features of the racial situation in our country. In particular it has within a remarkably short period, assembled and lucidly presented penetrating summaries of the basic facts of South African history, geography and demography. It has acutely outlined the legal and social disabilities of the African, Coloured and Indian people and traced their effects on the lives of these people.

It is not difficult to understand why this irrefutable exposure caused such anger of the South African Government, as expressed by Mr. Jooste at the United Nations. It is ironic that Mr. Jooste should reprove the Commission for its lack of first-hand

investigation on the spot. For as he knows perfectly well, it is the Malan Government which prevented the Commission from carrying out its expressed purpose of coming to South Africa. Had they come here they would only have been fortified in their principal conclusions.

Such a visit would also have enabled the Commission to avoid certain minor defects which while they do not affect the correct conclusions reached by them, are open to misinterpretation. The Commission is occasionally prone to generalise about the racial groups in South Africa in a manner which cannot but give offence. Thus they write "a number of Coloured people live in areas reserved to Natives, share their daily life, and, being of keener intelligence, sometimes become their accepted leaders."

In dealing with African-Indian relations the report places a quite unjustified emphasis and reliance upon the findings of the white-washing Commission of Enquiry into the 1949 Durban Riots, which was boycotted at the time both by African and Indian organisations, acting jointly, in view of its manifest bias. The Commission appears to have overlooked the obvious interest of the authorities in provoking inter-racial and inter-tribal hostility among non-whites

It is also unfortunate that an otherwise perfectly correct reference to the police should be so worded in the report as to give critics an opportunity to distort its meaning and impute to the Commission the intention of indiscriminately condemning all Afrikaners.

These minor blemishes, however, cannot in any way diminish the outstanding achievements of the Commission, which despite the handicaps under which it laboured, has produced a monumental work of incalculable significance to the people of our country, and which will leave every person seriously interested in our country permanently in its debt.

The African National Congress and the South African Indian Congress acclaim the Report of the Commission as a major contribution towards the achievement of racial harmony and the establishment of a true democracy in South Africa.

The statement is signed by Mr. J. Motshabi and Yusuf Cachalia on behalf of the African National Congress and the South African Indian Congress respectively.

LATEST MATERIALS!

DOUBLE BORDER PAISLEY
CREPE-DE-CHINE 45" 5 6 yd.

EMBOSS GEORGETTES
all shades 45" 10 6 yd.

OPAL GEORGETTES
45" all shades 12/6 yd.

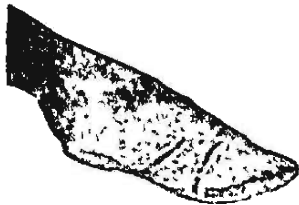
VELVET CHENILE
GEORGETTES 45" 15 6 yd.

44" PRINTED GEORGETTE
Spot & Floral Designs 45" 4 11 yd.

44" COLOURED GEORGETTES
4 11 yd.

CHAMPALS!

Ladies Latest Plastic Champals
all shades sizes 3 to 7 1 6/6 pair.
Colours: Green, White, Red,
Brown, Blue and Wine.

SAREES!

EMBROIDERED GEORGETTE
SAREES.
all shades £3/15/0 each.

WHITE COTTON SAREES
22/6 each.

GEORGETTE JARI WORK
SAREES £5-10-0.

EMBROIDERED SUEDE SILK
SAREES with borders 63/- each.

LADIES UNDIES

Huge range of SLIPS, NIGHTIES,
PANTIES, BLOOMERS etc.
Now unpacked.

Saree Borders, Jari Trimmings
Always In Stock.

CHAMPALS

Ladies Leather Champals
Size 3 to 7 11/9 pair.

BABY WEAR!

INFANTS KNITTED WOOL
SHAWLS 17/6 to 30/- each.

INFANTS COT BLANKETS
Pink & Blue 6/3 & 12/6 each.

INFANTS GEORGETTE
DRESSES SMOCKED
18/11 each.

INFANTS BOOTIES, BONNETS,
BIBS, PILCHERS,
all one price 2/11 each.

HOUSE - HOLD

Bedsheets 15/6 to 25/- each.

Pillow Cases plain 3/6 each.

Pillow Cases Embroidered
4/11 each.

Towels from 2/11 to 15/6 each.

Table cloths & Satin Bedspreads
at Reduced Prices.

MENS & BOYS

SHIRTS, PYJAMAS, SOCKS,
TIES, HANDKERCHIEFS Etc.
Specially reduced.

JAYBEE SILK HOUSE

39a MARKET STREET,

JOHANNESBURG.

P. O. Box 5169.

Phone 33-6229.

FOR
RUBBER STAMPS
AND
PRINTING

CONTACT
**STANDARD
PRINTING PRESS**

**GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS**

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2762.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

*News the other papers
don't print
is to be found each week
in*

PEACE NEWS

World news—events in Africa,
Asia, America, Europe—news of
constructive peacemaking; race
relations; progress towards a
non-violent society.

Obtainable by air-mail each week from Britain at
50s. 6d. per year; sea-mail 21s.; 4 weeks trial sub-
scription (sea-mail) 2s. 6d.

South African representative:

ELLA B. ELDER

Brownlee Street, Stutterheim, Cape.

London office:

3 BLACKSTOCK ROAD, N. 4

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, November 18.

THE main topic of discussion in India today is the reported negotiations going on between the United States of America and Pakistan for a Military Aid Agreement by which Pakistan would get military equipment worth nearly 250 million dollars in return for granting military bases to the U.S.A. in Pakistan. Pakistan was trying to secure such an agreement since long, but America was deterred from entering into such an agreement by a timely warning by Mr. Nehru, the Prime Minister of India, to the effect that such agreement, which will bring war near India's border, will be regarded as a hostile action by the Government of India.

America tried to woo India first but failed due to Mr. Nehru's firm policy of not aligning the country with any Power bloc and maintaining an independent foreign policy. Had India entered into an alliance with America, she would have received millions of dollars as economic and military aid, but the country preferred to maintain her freedom of action. America's present attitude is obviously a reaction to India's persistent neutral policy.

What India is concerned with is the consequences of such a military alliance between U.S.A. and Pakistan. Apart from the war between the communist countries and the democratic countries penetrating right up to the Indian Ocean, the military alliance between U.S.A. and Pakistan will definitely encourage Pakistan to be aggressive towards India and will mar the prospects of the settlement of issues straining the relations between the two countries.

Reflecting the public opinion in India, Mr. Nehru rightly declared at a press conference in New Delhi that the proposed defence agreement between the United States and Pakistan "will have far-reaching consequences on the whole structure of things in South Asia and especially on India and Pakistan. What we are concerned with is the consequences of these acts. We are watching these developments with the greatest care."

Mr. Nehru further said that there is talk of bases, about American bases to be established in Pakistan. It is open to

Pakistan to have bases, to have foreign armies, to have anything it likes on its territory. It is even open to it to give up its independence, if it so chooses, or to limit it. We shall not interfere. But we are concerned with the consequences of these acts and, therefore, necessarily we are watching these developments with the greatest care."

Mr. Nehru revealed that India had informally discussed this matter with various Ambassadors in Delhi.

In the meanwhile the Indian Ambassador in U.S.A., Mr. G. L. Mehta, has strongly represented India's views on the proposed pact, to the American foreign secretary.

Pakistan

About Pakistan's decision to have an Islamic State based on Shariat, Mr. Nehru said that the conception of the State envisaged in those decisions was "rather a mediaeval conception and one totally opposed to any democratic conception."

"It is perfectly clear," he said: "that such a constitution, as envisaged by Pakistan, creates at least two classes of citizens, or two grades of citizenship, one having more opportunities and the other less. The result is that the minorities, whether Hindus, Christians, Jews or Buddhists, quite inevitably will feel rather out of the picture, will feel frustrated and will have little hope for the future."

"Now, as a friend of Pakistan, I regret this kind of development, because it can only lead to continuous tension and unhappiness. Again this decision of Pakistan is a breach of an agreement reached between India and Pakistan in 1950. I am not concerned so much with saying it is a breach of that agreement. But I am concerned with the larger consequences of that, because, inevitably, certain elements in India which are communally inclined will take advantage of it to spread their wrong policies and wrong arguments and create ill-will when we want goodwill."

"It is unfortunate that when there is a basic feeling of friendliness on both sides, things should happen either in India or in Pakistan which drive a wedge and create difficulties for the future."

Replying to questions about the progress of the talks be-

tween him and the Prime Minister of Pakistan, Mr. Nehru said that after their last meeting, there had been some correspondence. He had written some letters to the Pakistani Prime Minister. Replies from the other side were rather delayed, partly because Mr. Mahomed Ali was very heavily occupied with developments in Pakistan and partly because he was unwell.

Delhi

With the commencement of the winter session of the Indian Parliament, intense political activity has been revived in the Union Capital.

A study of a cross-section of the opinion of the members reveal that every State has its own problem to tackle.

Members from Travancore-Cochin, who are here for the first time after the State Ministry sustained a defeat, are of the view that it is still impossible to predict whether another general election would result in any single party obtaining absolute majority.

They also completely rule out the possibility of several anti-Congress splinter groups co-operating effectively, once the elections are over.

Madras

Members from Madras confirm that "Herculean" efforts are still being made by a certain section of the Tamilnad Congress to dislodge Sri Rajgopalachari from the leadership of the State Legislature Congress Party.

Supporters of Sri K. Kamraj, rival of Sri Rajgopalachari for the Chief Ministership of the State, say that Rajaji had committed two mistakes. Firstly, the Chief Minister introduced the new education scheme without consulting the Tamilnad Congress and it came as a surprise to the Cabinet members themselves.

Secondly, Rajaji expanded the Ministry against the wishes of the President of the T.N.C.C. It is pointed out in this connection by one or two Congress members that Sri Nehru, during his recent visit to Madras, also expressed himself against further expansion of the State Ministry after partition.

It is learnt that the Kamraj group is not strong enough to oust Sri Rajaji from the Chief Ministership of the State.

Pepsu

Members from Pepsu are confident that elections in that State will be held next year. Non-Congress M.P.'s strongly support the move for setting up

of care-taker Government in that State during the elections. But inquiries show that the chances of such a Government are receding as agreement could not be reached between various political parties in Pepsu.

The whole scheme appears to be breaking in view of the insistence of the Akali Dal to have separate representation in the Ministry, besides giving representation to the National Front led by Sardar Rarewala.

Rajasthan

Congress members from Rajasthan say that in spite of the strenuous efforts recently made by Sri S. N. Agarwal, General Secretary of the Congress, Sri Jaynarayan Vyas, the Chief Minister of Rajasthan and Sri Palwal, the former Chief Minister, have not been able to reach an agreement in regard to a change in the present set-up of the Ministry.

Andhra

Andhra Government's fate is still hanging in the balance. Acharya Kripalani, the Praja-Socialist leader, has not still decided whether to allow Sri Viswanatham and the Andhra Praja-Socialist party to co-operate with the present Congress Government in that State or to ask them to quit the Ministry.

The Government of India have decided to take firm action against the tribesmen in the hilly border districts of Assam who ambushed a North-East Frontier Agency party and killed several persons.

The garrison at Gusar has been strengthened already and some para-troopers are being dropped to reinforce the garrison further. The action against the hostile tribesmen is scheduled to be completed within a month.

This year Diwali, the festival of lights, and the Hindu New Year Day was celebrated with much pomp by the peasantry. With a bumper crop in almost every commodity, the peasants were in a gay mood. Controls over prices and distribution having been relaxed, the trading community was also in a happy mood, with better trade prospects in the new year.

Plans for bringing about a merger of the different leftist groups in the country on the basis of a United Marxist party to fight the Congress "with a clear-cut leftist and progressive political programme" were an-

nounced at the fifth All-National Conference of the Revolutionary Socialist Party which held its session at Bombay.

Sri Tridib Chowdhari, M.P., submitting the report of the Party's political Bureau to the conference, disclosed that the R.S.P. leaders have conducted merger talks with Peasant's and Workers' Party and the Forward Block and that a high-powered committee to direct and co-ordinate the activities of the three parties would be formed immediately.

He said that other leftist groups like the dissident Socialists and Bolshevist-Leninists were also likely to come into the orbit of the proposed merger.

Referring to the negotiation sponsored for a united front of all left parties including the communists, Sri Chowdhari stated that the talks were satisfactory, despite his party's ideological differences with the Communist Party of India.

The electoral alliance reached by the R.S.P. with the Communists and the Kerala Socialist Party to fight the Congress in the forthcoming elections to the Travancore-Cochin State Legislature was welcomed by the Conference.

On his 64th birthday Mr. Nehru received messages of congratulations and good wishes

from all over the world. The Prime Minister received a tumultuous ovation when he went to Delhi's flag-bedecked National Stadium where 50,000 school children had gathered to celebrate his birthday. The air resounded with the cries of "Chacha Nehru Zindabad."

As Pandit Nehru opened the celebrations by releasing a cluster of 64 multi-coloured balloons, more balloons went up from every corner of the grounds. Then came the march past by 3,000 children in uniforms representing the 250 schools in the city.

Speaking feelingly, Mr. Nehru said that when he saw such a happy crowd of children, he could see nothing but a bright future for the country. He advised his youthful hosts to work hard, play hard and always keep the welfare of India in the forefront of their activities.

Villagers living in the community projects areas gave the Prime Minister a unique birthday gift of Rs. 40 lakhs mainly in the form of promises to open new schools and contribute land for use as school premises.

There are four clear-cut categories of gifts: (1) Schools: 820 schools estimated to cost about Rs. 16 lakhs; (2) Land gifts: 1915 acres of land costing about Rs. 19 lakhs; (3) contributions for libraries and sports equipment: Rs. 83,257, and (4) contributions for miscellaneous purposes: Rs. 2,93,552.

Kill
the germs
of septic
infection
with

'DETTOL'

THE MODERN ANTISEPTIC

SAFE
CLEAN
PLEASANT SMELL
DOESN'T PAIN
DOESN'T STAIN

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD., P.O. BOX 1097, CAPE TOWN 6091.3

"Nugget White keeps me bright!"

NUGGET WHITE CLEANER
Stays whiter... longer!

In Jars and Tubes: complete with handy sponges for easy application.

..and **SUNBEAM**
is so economical too!

House-proud wives who strive to keep their homes bright and cheerful-looking, use Sunbeam...it gives that pleasing shine to floors and furniture!

And so economical too...a little Sunbeam spreads easily over a large area to shine for days on end.

Sunbeam makes work easy...saves time and money.

FOR BRIGHTER FLOORS
AND LIGHTER WORK
Always ask for

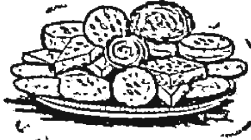
SUNBEAM
POLISH

Shines...
and shines
and shines

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting
Sweetmeats.

For nearly half a century we are leading in the
manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets
DURBAN.

Phone 23414.

Tel. Add. 'KAPITANS.'

P.O. Box 96.

Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

Show Rooms At 107 Prince Edward St. & 78 Victoria St.
DURBAN.

Stockists of:—

NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSE-
HOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSI-
CAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE
FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and
Vegetables. We specialize in green ginger and Indian
Vegetables. Wholesale only. Write for particulars
Box 96, Durban.

DHIRUBHAI P. NAIK

Travel, Insurance & General Agent

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India
or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm, Accident,
Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Personal Tax,
Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate,
Passports And Immigration Matters.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia,
Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

—CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—

Direct Importers.

**47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.**

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General
Commission Agents

10 Peking Road, Kowloon, HONG KONG.

Special attention is paid
to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?

Have you provided for your dependants?

Prepare for the future

Life Insurance gives peace of mind for the unknown
future.

Insure with 'THE OLD MUTUAL' your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760.
JOHANNESBURG.

Phones:— } Business 33-0711
Residence 33-5961

Phone 53.

Telegrams 'SOLANKI.'

P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in
the following:

Silks, Drapery, Toilets, Per-
fumes, Curios, Fashion Goods
and Jewellery, Wide Range of
Indian, Persian and Chinese
Carpets.

Stockists of well-known branded
Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service
are Paramount.

Luanshya,

Northern Rhodesia.

Phones: 29121/3 (Switchboard)
24179 (Manager)

Cables & Tel. Add:
"PROSPERITY" (All Branches)

P.O. Box 2197

(Established 1927)

Premier Produce Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffir-corn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import
to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG

Phones: 34-3554/5
P.O. Box 200, Fordsburg,
82, Crown Road,
Ford-burg, Johannesburg.

BENONI

Benoni Coal Site
Phone 54-1813,
Rangeview Coal Sites—54-2205
P.O. Box 392, Benoni.

Full range of men's and
boys' khaki shirts and
clothing.

In khaki
gabs,
tropicals.

DENTONA
SHORTS AND SLACKS
IN MOYCASHEL Read.
TRADE ENQUIRIES

UNION OF S. AFRICA, SWAZILAND, BASUTOLAND,
SOUTH WEST AFRICA, SOUTHERN BECHUANALAND.

DENTON TRADING CO.

Phone 34-4381

JOHANNESBURG

P.O. Box 3561

N. RHODESIA
FEIGENBAUM BROS.

Phone 2758

BULAWAYO

P.O. Box 354

SOUTHERN RHODESIA
MASHONALAND, P.E.A. & N. BECHUANALAND

Phone 2-1219/2-4924

W. F. NEUMAN
SALISBURY

P.O. Box 1492

BRITISH EAST AFRICA
VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.

Phone 4010

Trust Mansions

NAIROBI

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.

Phone 2410,

Bulawayo,

P.O. Box 427,

Southern Rhodesia.

Proprietors:

C. L. Patel, D. K. Patel
Y. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.

Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co.,
(Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

NEW TYPEWRITERS

POPULAR MAKES

Remington, Smith-Corona, Olivetti,
Hermes, R. C. Allen.

PORTABLE & STANDARD MODELS
AVAILABLE AT:

NATIONAL OFFICE SUPPLIES
(PTY. LTD.)

(Directors: N. V. MEHTA, J. P. GOKOOL, K. V. MEHTA)

LEGAL & COMMERCIAL STATIONERS

OFFICE EQUIPMENT SPECIALISTS

76 Victoria Street, Durban.

PHONES 22622

" 63535

P. O. BOX 1327

Tel. Add. NOSLIMITED.

For Quality Printing Consult:—

UNIVERSAL PRINTING WORKS

Commercial Printers & Calendar Specialists

9 Bond Street, Durban, Phone 25295.

પુસ્તક પરંબુ—અંક ૪૮
તા. ૪ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૩.
છુટક નકલ પેની ૬.
દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિઅન

ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

વ્યવહારને જ ધર્મમય બનાવવો ઘટે

શ્રી. કેદારનાથજીના પ્રવચનમાંથી

સદ્વચનો

બુલને સુધારી લઈએ એટલે
બુલ મરી જાય છે. પણ બુલ
દબાવી દઈએ છીએ ત્યારે તે
શુભકાળી પેઠે કુટે છે અને
ભયંકર સ્વરૂપ લે છે.

—○—

એક બહેને કહ્યું: “હું પ્રાર્થ
ના કરતી હતી, હવે છોડી દીધી
છે.” મેં પુછ્યું: “કેમ?”
તેણે જવાબ આપ્યો: “કારણ
હું મારા અંતરને છેતરતી હતી.”
ઉત્તર બરાબર છે, પણ છેતરવાનું
છોડે, પ્રાર્થના શા માટે છોડે?

—○—

થોડું સરખું જીવું પણ માણસ
નો નાશ કરે છે, જેમ એરવું
એક ઠીપું પણ હુધનો નાશ કરે
છે.

ગાંધીજી.

વ્યવહારશુદ્ધિ એ આજનો વિષય છે. ગમે તે વિષય હોય તેમાં માનવી જીવનનો સંબંધ
આવે છે. જીવન વીતી જાય છે. તે સ્વપ્ન જેવું છે. પ્રત્યેક વર્ષગાંઠ આપણને
યાદ આપે છે કે જીવન ચાલ્યું જાય છે. સંત કહે છે કે ઘડિયાળનો ટકોરો વાગે છે તે
સ્મરણ કરાવે છે કે જીવન ચાલી ગયું! માટે સાવધ થાઓ; તેને સાર્થક કરી લેવો. એ
સાર્થકતા વ્યવહારશુદ્ધિથી થાય.

આપણું મન શુદ્ધ હોય તો દરેક કાર્ય શુદ્ધ રીતે થઈ શકે. શરીર, બુદ્ધિ અને મન
એ આપણને મળેલો મહાન વારસો છે. સારા સારા મહાન ઐતિહાસિક વારસો મળેલો છે.
એનો આધાર-લઈને માણસે શીલ, ચારિત્ર્યશુદ્ધિ સાધવી જોઈએ. વ્યવહારશુદ્ધિ એટલા માટે
છે કે જીવનનો ઉદ્દેશ સમજીને આપણે બધી શક્તિઓનો સહુપયોગ કરી જીવન સાર્થક કરી
લઈએ, જીવનને તેજસ્વી બનાવીએ.

આજે આપણે સામી વ્યક્તિ પાસે શુદ્ધિની, ચારિત્ર્યની સંયમની, વિવેકની, પવિત્રતા
ની અને પ્રામાણિકતાની આશા રાખીએ છીએ, પરંતુ એમાંનું કશું આપણે પોતે કરતા કે પાળતા
નથી. અંતર્યુષ્ઠિ થઈ દરેક જણ વિચાર કરતો થઈ જાય એવી મારી વિનતિ છે. ખરી રીતે
આપણે પોતાનું મન સાફ કરવું જોઈએ. આપણે કહીએ છીએ ખરા કે લાખ ચોથોશી ફેરા
ફરવાના છે પણ આપણે કદી એમ કહેતા નથી કે સુખ, વૈભવ, વિવાહ, લગ્ન, મોજમજ, એ
બધું ખીલ જન્મો માટે રાખીશું અને આ જન્મમાં તો શુદ્ધ વ્યવહાર કરી જીવીશું.

આપણને માનવ દેહ મળ્યો છે. સાર-અસારનું જ્ઞાન મળ્યું છે. એનો ઉપયોગ શો? ધર્મ
આપણા હૃદયમાં કેમ ઉતરતો નથી? ખીલને મારો, લુંટો, એવું શોપણ કરો એમ કોઈ
મહાપુરૂષે કહી કહ્યું નથી. દરેક કહે છે: આત્મભાવ સમભાવ રાખો. ખીલ સાથે મિત્ર
તરીકે વર્તો. ખીલ પાસેથી જેવા વર્તનની ઈચ્છા આપણે રાખીએ છીએ એવું વર્તન આપણે
ખીલ સાથે કરીએ. માનવી જીવનને સમજીએ તો કોણ દુધમાં પાણી નાખે? કોણ માલમાં
જેળસેળ કરે? કોણ લાંચ રૂશવત આપે કે લે? પ્રેમ, દયા, કરૂણા વગેરે ભાવો વ્યવહારમાં
ન બતાવવામાં આવે તો તે શું કામના? આપણે એ ભાવોને બુલી ગયા છીએ તેથી બધો
વ્યવહાર અશુદ્ધ થઈ ગયો છે.

આજે હોંશિયાર કોણ ગણાય છે? ભાગ્યવાન કોણ મનાય છે? જેની પાસે ધન છે
તે. પરંતુ જેણે સાચી રીતે રહેવું છે તેણે ધનને મહત્ત્વ ન આપવું જોઈએ. ધર્મ અને ધનને
મેળ નથી. સત્તા, સામર્થ્ય, અને ધનથી માણસને મદ ચઢી આવે છે. સંકટ આવે છે, દુઃખ
સહન કરવાનું હોય છે. મરણ આવે છે ત્યારે મદ ઉડી જાય છે. સાચું બળ તો ધર્મપુરૂષનું
છે. સુરવીરનું બળ સંઘ્રામમાં દેખાય. તેમ ધર્મપુરૂષનું બળ મરણ સમયે જણાય છે, ચુર
તેગબહાદુર, સોફ્ટીસ અને ગાંધીજીનું બળ એવા ધર્મપુરૂષનું બળ છે. ધર્મનું આલું બળ તેનું
આચરણ કરવાથી પ્રાપ્ત થાય છે, પણ આપણે ધર્મ કરીએ છીએ મંદિરમાં અને વ્યવહારમાં
જીવી રીતે વર્તીએ છીએ. સત્ય, પ્રમાણિકતા એ બધું વ્યવહારમાં ન ચાલી શકે એવું સમજીએ
છીએ. સત્ય વગેરે સાધુ-સન્યાસીઓ માટે છે. એમને જ પોતાનાં મન શુદ્ધ કરવાનાં છે.

હું પુછું છું કે મુનિઓને મન છે અને ખીલઓને નથી શું? પરમાત્માની એવી ઈચ્છા
છે કે સાધુ, સન્યાસી સુખી રહે અને ખીલ દુઃખી રહે? ખરી રીતે સત્ય, સંયમ વગેરે
ગૃહસ્થો માટે છે. વ્યવહાર માટે છે. પણ આપણી દ્રષ્ટિ ઉલટી થઈ ગઈ છે. પોલીસ વધી,
અદાલતો અને ધારાશાસ્ત્રીઓ વધ્યા. ઈન્સ્પેક્ટોરો વધી. એને આપણે સુધારાની નીશાની માની
છે. આપણા ગામમાં ખીમારીનો પાર નથી તેથી દાકતરો વધ્યા. કાવાદાવા-જીવ કપટ વધી
(અનુસંધાન પાને ૫૮૨ મે)

Phone 22905

Tel. ADD. : 'GANDABHAI'

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.
G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their cheques with their orders.

Write For Price List.

સ્વાદિષ્ટ મીઠાઈનું જાણીતું મથક

અદારમાતા પ્રાથમી એવરડર સાથે વેક મેકનરા મહેરબાની કરવી.

પ્રાથમ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

Phone 339859

Phone 228727

K. J. TAVARIA

Representing Associated Shop Fitters Ltd.
43 Commissioner Street, JOHANNESBURG

ગલાસ કાઉન્ટર

સુંદર અને ટકાઉ ગલાસ કાઉન્ટર, શો કેસીસ, વોલ કેસીસ, સ્વીટ કાઉન્ટર તેમજ ફીશ ફ્રાયર, ફ્રીજ કાચર, સુંદર વીન્ડો ફિટિંગ્સ વગેરે હમારે લ્યાં મળશે.

તમારા જુના કાઉન્ટર-બુલ્ડી અથવા વેચી આપીશું.
લાંબી સુદતની ઉધારની ગેરંટી વચ્ચે આપીશું.

GLASS COUNTERS

Glass Counters, Show Cases, Wall Cases, Sweet Counters, Fridge Counters, Fish Frier, also up to date Window Fittings.
We sell your old Counters.

Easy Terms Arranged.

ધીરુભાઈ પી. નાચક

મુસાફરી. વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હાઈસ્ટાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ ટિકિટો અગર જમીન માગે મુસાફરી કરવા પર બહા અમારી મારફતે પુર્વોચ્ચ કરો.

ઈંગ્લી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, આસ્માત, પ્લેટ્વ્યાસ, વિગેરેના વીમા અંગે ઉત્તરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કમ્પીયરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઉમીએશનને લમ્બી વાળતોમાં કઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ જોહાનસબર્ગ, ચોઈસાચર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29c Commissioner Street, JOHANNESBURG.

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મળીભાઈ સાબુભાઈ ઠારીવોરનાથા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ધીની તેમજ મોખા મેવા, પ્રસાદાથી અમે જનાવીએ છીએ.

અમારું 'જમવાએણું' સુરતી ભુજી' શેવ, મમરા, માંડીઆ, ભાજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં જનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ડુંક વખતમાં જનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

તાજુ ઉમદા ફ્રુટ

દરખનનું આડુ ૧/૬ રતલ; મોટી કસીનું લસણ ૧/૬ રતલ; ગોળ ખાસ કોટ ૧૦/૬ ડઝન; લાંબી અને રકવેર ખાસકોટો ૧૬/૦ ડઝન; કપુરી તથા સેવલી પાન શી. ૫ રતલ; પોરટેજ અલમ.....ખનાના, કાચા ખનાના, પોપો, પાઇનાપલ, નાચીસ અને મેન્ડરીન રોજના જાનર જાવથી મળશે. દેશી સાકબાજીમાં સુરતી સફેદ પાપડી, કાળી પાપડી, તુવેર સીમ, વેગણુ. શેકટાની સીમ, કુધી અને લીલાં મરચાં મળશે. શી. ૭-૬ થી શી. ૧૦ નું પારસલ જનાવી પોરટથી મોકલીએ છીએ. સુરણુ, આંબા દળદ તથા લીલી દળદની મોસમ આડુ થઇ છે. કાચી ઠોરી પણ હવે મળી ચકશે.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

ફરનીયર! ફરનીયર!! ફરનીયર!!!

બેડરૂમ છુદ, ડાઈનીંગરૂમ છુદ, વોઈશીબ, લેડીસ રૂમ, સાર્ફેસ ઓર્ડર આફીસ ડેસ્ક, પુક ટેબલ, ટેબલ, તાલન કીકાચત બાવે જરીલી શકશે. અને પધારી લાલ હેવા કુકશે તલિ.

—એકસ, ટેબલ અને કીચન ડેસ્ક—

જે હમારી જેખરેજ નીમે તઈવાર પાવ છે. તેનો રોકા હમેશા તઈવાર રહે છે. માગ રોકા બાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૪ ડીસેમ્બર, ૧૯૫૩.

દ. આ અને યુ. એન. કમીશન

યુનાઇટેડ નેશન્સ ખાતેના દક્ષિણ આફ્રિકાના ડેલીગેશનના લીડર મી. જી. પી. જ્યુસ્તે યુનીયનની વર્થ્યુએટની રિયલિટીપરના યુનાઇટેડ નેશન્સના કમીશનના રીપોર્ટની સખત ટીકા કરેલી છે અને કમીશનપર દક્ષિણ આફ્રિકાના આફ્રિકાન્સ લોકોનું અપમાન કરેલું હોવાનો અને ગોરાઓ વિરુદ્ધ અને ખીન-ગોરાઓની તરફેણમાં ચોખ્ખો પક્ષપાત કરેલો હોવાનો આરોપ મુકેલો છે. વધુમાં તેમણે જણાવેલું છે કે કમીશને હકીકતો રચી કરવામાં ઘણી ભૂલો કરેલી છે. જે એમ હોય તો તેમાં કમીશનનો વાંક કાઢવો યોગ્ય નહિ ગણાય. ખરી રીતે યુનીયન સરકારનો વાંક મણુપાક કે જેણે કમીશનને અધિ આવી જાતે માહિતી મેળવવાની તક નહિ આપી. યુનીયન સરકારે કમીશનનો ખડિબકાર કાર્યો દેતો અને તેથી હવે તેના પર હકીકતો રચી કરવામાં ભૂલો કરેલી હોવાનો આરોપ મુકવાનો હક તેણે શ્રમાવેલો છે. યુનીયન સરકારની પાસે જે મજબુત કેસ જ હતો તો તે દુનીયા સમક્ષ રચી કરતાં તેને ડરવાની કશી જરૂર નહોતી. પરંતુ હકીકત એ છે કે તેની પાસે કશો કેસ હતો જ નહિ. અને મતાધિકાર વિનાના અને દેશના તંત્રમાં કોઈ પણ જાતના અવાજ વિનાના લાખો લોકોના પોતાના ઉપર ગુજરી રહેલા ઘોર અન્યાયો પોકારની યુનાઇટેડ નેશન્સથી અવમથુના નજર કરી શકાય. જે તેમ કરે તો એ સંસ્થાની હરિતનો કશો અર્થ જ નથી. આથી યુનાઇટેડ નેશન્સે કમીશન નીમું એ વાજખીજ કયું હતું અને કમીશને હયાત સંબોગોમાં પોતાની શક્તિ અનુસાર જેટલું બની શકે તેટલું કરેલું છે. તેણે રચી કરેલી હકીકતો કદાચ સાવ ચોકસ ન હોય તો પણ તેના નિષ્ક્રમણ, કે યુનીયન સરકારની એપાર્ટ હેડની નીતી દેશની અંદરની શાંતીને તેમજ આંતરરાષ્ટ્રિય સંબંધને નોખમ કારક છે, અને દક્ષિણ આફ્રિકાની પરિસ્થિતિ દિન પર દિન અને બમ્બકર ભણકી ઉકારી બનતી જાય છે, એ, જે કોઈ પણ પ્રચલિત પરિસ્થિતિ થી વાકેર છે, તેનાથી છુટકારી નહિ શકાય.

એક વસ્તુ યોદ રાખવી ઘટે છે કે નેશનલીસ્ટ સરકાર સત્તામાં આવી ભારથી પોલીસ ખાતામાં અંગ્રેજી તત્વ ભાગ્યે જ ભેવામાં આવે છે. આથી કમીશનથી માત્ર આફ્રિકન તત્વને વિષે જ ભોલી શકાય. પરંતુ મી. જ્યુસ્તે એટલું કહી શકે છે કે કમીશને માત્ર આફ્રિકનર પોલીસની જ ટીકા નથી કરી પરંતુ આફ્રિકન પોલીસની પણ કરેલી છે. અને મી. જ્યુસ્તે બ્યારે પોલીસ ને વિષે એમ કહે છે કે, “જે કે તેણે ઘણું જ મુશ્કેલ કામ કરવું પડે છે છતાં દક્ષિણ આફ્રિકાની પોલીસ દુનીયા ની કોઈ પણ પોલીસથી ઉતરે તેવી નથી,” ત્યારે અમારે કહેવું જોઈએ કે મી. જ્યુસ્તે પણ હકીકત રચી કરવામાં ભૂલ કરેલી છે અને તેમની વાતમાં અર્થ સત્યનું તત્વ રહેલું છે. કારણ, દાખલ તરીકે, સમ્યક્તાની ખાખતમાં દક્ષિણ આફ્રિકાની પોલીસ ગોરાઓ તરફ ભેદક સભ્ય છે, પરંતુ ખીન-ગોરાઓ તરફ નથી. એ વસ્તુ અમે અમારા પોતાના અંત અનુભવ પરથી કહીએ છીએ. અને જે અમારે અમારી રિયલિટીમાં એ સહન કરવું પડેલું હોય તો રસ્તે જતા સાધારણ માણસની તો વાત જ શી કરવી!

નીચેનો અખ્યારી હેવાલ આ હકીકતની કંઈક સાક્ષી પુરે એવો છે:

“બ્રિગેડીયર જે. પી. કટ્ઝી, જે એસીસ્ટન્ટ કમીશનર એક પોલીસ તરીકેની પદ્ધિપરથી નિવૃત્ત થયા છે, તેમણે પોતાના માનમાં ધએલા મેળાવડામાં બાપણ કરતાં પોતાના અજાણના સાથીઓને સલાહ આપી હતી કે પ્રત્યેક પોલીસની ફરજ છે કે તેણે બંદેર પ્રબંધ તરફ સભ્યતાથી વર્તવું અને ગમે તે માણસ મદદ માંગવા આવે તેને વહુને ભેદ રાખ્યા વિના મદદ કરવી. કાગળો ઓઠી ફરનારે જાણી આફ્રિકન પણ માણસ છે અને પોતાના મનુષ્યત્વનું ગૌરવ ધરાવે છે. તેને માન આપવું જોઈએ અને જે તે પોલીસ પાસે મદદ માંગવા આવે તો પોલીસે તેના પ્રત્યે સભ્યતાથી વર્તવું જોઈએ અને તેને જોઈતી મદદ આપવી જોઈએ.

પરંતુ પોલીસનાં આ ગૌરવનું ને માટે અમે પોલીસનો વાંક કાઢતા નથી. વાંક કહીને છે. વળી ખીન-ગોરાને પોલીસના હાયથીજ સહન કરવું પડે છે એટલું જ નથી. સરકારની એપાર્ટ હેડની નીતીએ ખીન-ગોરાનો દરજ્જો અણુતના જેવો ધરી મુકેલો છે અને એક ગોરા હમોલ અથવા જોડા

સાક કરનારો પણ ખીન-ગોરાથી મુગાય છે અને તેનું અપમાન કરતાં સંબોગોનો નથી. ખીજ ખાખતોની જેમ ખીન-ગોરાને સાધારણ સમ્યક્તાની નીયમોના પાલનમાં પણ વધતા જતા પ્રમાણમાં એપાર્ટ હેડનો અનુભવ હેવો પડે છે. આથી જ નાટાલના ખીશપ રાષ્ટ્ર રેવરન્ડ વરનન ઇનમેનને થોડા વખતપર નીચેની ટીકા કરવી પડી હતી:

“અને લાગે છે કે એમ કહેવું સભ્ય છે કે આપણી જુદી જુદી જાતની સઘળા લોકોમાં સભ્યતાની ભાવના ની કહી નહિ હતી તેટલી આજે જરૂર છે. અને આ સંબંધમાં મારે સરકારને એક સવક્લ પુછવાનો છે: આફ્રિકનો સાથેના સરકારી પત્ર વ્યવહારમાં સભ્યતાથી સંબોધવાનો સાધારણ નીયમ સાગાન્ય રીતે જાતે કરવા માં આવે છે તેમ કરવાની શું ખરેખર જરૂર છે ખરી? ખરે જ એપાર્ટ હેડના પ્રચંદ ઉપાસક પણ અમારી પાસે એવું તો નહિ જ મનાવવા માંગતા હોય કે, આફ્રિકન સાથે પત્ર વ્યવહાર કરવામાં “ડીયર સર” (વહાલા સાહેબ) અને “ચોર” ફેધકુલી” (આપનો વિશ્વાસુ) શબ્દોનો પ્રયોગ કરવાથી ગોરાની સર્વોપરિતા નોખમમાં આવી પડશે? આવી જાતની અસભ્યતાઓ જ માણસના હૃદયને ઠંજે છે. અને આપણે તેને સહન કરવી નહિ જોઈએ. પરંતુ જે તે સહન કરવાનું જ હોય તો ધીરજથી સહન કરીએ અને આપણે પોતે સભ્યતામાંથી ન યુકાએ.

અધિ અમારે કહેવું જોઈએ કે આ સમ્યક્તાના સાધારણ નીયમોનું પાલન માત્ર આફ્રિકનોના સંબંધમાં જ નથી કરવામાં આવતું એવું નથી. અમારા પર પણ અમુક સરકારી ખાતાઓમાં થી એવી જ જાતનાં કાગળો આવેલા છે જે પરથી અનુમાની શકાય છે કે એ પ્રથા સઘળા ખીન-ગોરાઓના સંબંધમાં લાગુ પાડવામાં આવી રહી છે.

મી. જ્યુસ્તે કમીશન પર ઉસ્કેરણી કરનારી બાબા વાપરવાનો પણ આરોપ મુકે છે. તેમણે કહેવું જણાવ્યું છે કે, મી. સાન્ડાકુએ જણાવ્યું હતું કે, યુનીયનમાં એવી પરિસ્થિતિ ઉભી કરવા માં આવી રહી છે જેથી તુરતમાં જ કોઈકું ચુંચવાઈ જવાનો ભય રહે છે. અને છેવટે ઉક્લેલ લાવવાનો માર્ગ તેના અનિવાર્ય બમ્બકર પરિણામો સાથે બખાતકારનોજ રહેશે. મી. જ્યુસ્તે કહે છે કે “આ કથન ઘણું જ નોખમકારક અને ખીન-જવાખસરીબરેલું છે. ખુલ્લા બળવાની ઉસ્કેરણી કરતાં તે એણું નથી અને જે રીતે તે કરવામાં આવેલું છે તેનો, આરજ પાછળનો સંબંધ જોતાં, એવો જ અર્થ યથ શકે કે તેનાં પગલાંને યુનાઇટેડ નેશન્સ તરફથી સહાનુભૂતી આપવામાં આવશે.”

મી. જ્યુસ્તેને અમે પુછીશું કે ખેતી ખાતાના પ્રધાન મી. એસ પી. લીડએ ગમે અહવાડીએ પોર્ટ એલીઝાબેથમાં

કેપ નેશનલીસ્ટ કોંગ્રેસનું ઉદ્ઘાટન કરતાં કરેલાં બાપણમાં વાપરેલી નીચે પ્રમાણેની બાબા કેવી ગણાય? તેઓ એવ્યા હતા કે:

“એપાર્ટ હેડ, જેનો યુનાઇટેડ પાર્ટી, લીબરલ પાર્ટી અને કોમ્યુનિસ્ટો વિરોધ કરી રહ્યા છે, તે અગલમાં મુકવાનો સરકારે દ્રઢ નિશ્ચય કરેલો છે.” વધુમાં તેમણે કહ્યું: “અને આ અધિચારી પણ નથી કરવાના. અમારા પર વિશ્વાસ રાખજો. અમે બધું શાંતીથી કરવા માંગીએ છીએ. પરંતુ અમારા વિરોધી એ જે લડાઈ જ માંગતા હોય તો અમે તેઓને તે આપીશું અને એ લડાઈમાં ભોગ આપવા તમારે બધા એ તઈયાર રહેવાનું છે. આપણા લોકોના ભાવિને ખાતર તે જરૂરી છે.”

અને મુશ્કી પ્રધાન ડો. ડી. ઇ. ડેંગીસે ગ્રેટાઉનમાં નેશનલીસ્ટ પાર્ટીની નાટાલની કોંગ્રેસમાં શું કહ્યું હતું તે વાંચો: તેઓ એવ્યા હતા કે:

“નેશનલીસ્ટ પાર્ટી દક્ષિણ આફ્રિકાના સઘળા વિચારવાન લોકોને કંઈક આપી રહી છે. આપણી સામે આવી પડેલાં અનેક નોખમો જોતાં આ દેશ ગોરાનો રહે તેને ખાતર સઘળા ગોરાઓએ સંબોધીત થઈ ઉભા રહેવું કહી નહિ હતું તેટલું આજે આવરક છે.

ઉપલાં અવતરણો પરથી કોણ કોને ઉસ્કેરી રહ્યું છે એ સાવ દેખીતું છે. ખીન-ગોરાઓએ કોઈ પણ વખતે એવું નથી કહ્યું કે આ દેશને તેઓ કાળા એવો દેશ બનાવવા માગે છે. તેઓએ કહ્યું છે કે તેઓના તરફ ગોરાઓ પોતાને વિષે હોવાનો દાવો કરે છે તેવીજ લાગણીઓ ધરાવનારા માનવી એ તરીકેનો વર્તાવ રાખવામાં આવવો જોઈએ અને એ લાગણીઓને સમાન પણ માને આપવામાં આવવું જોઈએ. અમે સુચરીયું કે હાલની સરકાર તદ્દન ઉંધે માર્ગે ચડી ગયેલી છે અને જીદ કરી જે તે પોતાની રીત સુધારશે નહિ તો આ દેશને માટે તેમજ તેમાં વસતા લોકોને માટે પરિણામ ઘણું જ આશ્ચર્યજનક આવશે. અમારી અદ્ય પુદ્ધિ મુજબ યુનાઇટેડ કમીશને આ કરતાં કશું વિશેષ કહેવું હોય એમ અમને લાખતું નથી.

નોંધ

સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ડેવેલપમેન્ટ વસાહતપર નવો અંકુશ
સેન્ટ્રલ આફ્રિકાની કામચલાઉ ફેડરલ સરકારે ફેડરલ રાજ્યમાં દાખલ થતા વસાહતીઓપરનો અંકુશ પોતાના હાથમાં લીધો છે, હમણાંજ બહાર પડેલાં એક નીવેદનમાં જણાવ્યું છે કે ફેડરેશન સ્થપાયું ત્યારથી એવું જોવામાં આવેલું છે કે વસાહત પર અંકુશ રાખવામાં નહિ આવે તો દાખલ થનારા વસાહતીઓ અને કઈ

દક્ષિણ આફ્રિકાની પોલીસની અને તેની અંદરના આફ્રિકનર તત્વની કમીશને કરેલી ટીકા વીધે મી. જ્યુસ્તે વાધો ઉઠાવેલો છે. આ ખાખતમાં

નોકરીઓમાં તેને તરત જાણ છે તેના સંપર્કમાં નહીં. તેને પુસ્તકમાંથી કાઢી કાઢી તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

રેલવેના કાર્યકર્તાઓને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

રેલવેના કાર્યકર્તાઓને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

રેલવેના કાર્યકર્તાઓને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

આરોગ્યનાં એક જરીય સર્ગનાં જેવી રીતે પડશે અને અધીયાના શાંદિવાદ સમે જ સંક્રમણોમાં ઉની કરવામાં આવી છે તે પડી ખાંગરો.

રેલવેના કાર્યકર્તાઓને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

રેલવેના કાર્યકર્તાઓને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

રેલવેના કાર્યકર્તાઓને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

રેલવેના કાર્યકર્તાઓને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

રેલવેના કાર્યકર્તાઓને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે. તેને જાણવાની સલાહ આપવામાં આવી છે.

ડ્યુટી, જેઓને મળી રહેશે તેમાં સત્યાગ્રહની લડતમાં ભાગ લેવા બદલ પા. પંડો દેડ અથવા ૫૦ દિવસની જેલની સજા થઈ હતી અને જેમાંની અરથી સજા મોકુફ રાખવામાં આવી હતી, તેઓ ૨૫ દિવસની જેલની સજા પુરી કરી મંજૂરવાર નવેમ્બર તા. ૨૪મીએ જોડાની સજામાંથી જેલમાંથી છુટી ગઈ છે. તેઓને આવકાર આપવા કેટલાક ભ.પ.ઓ જેલના દરવાજા ગયા હતા. અને પણ તેઓએ આપેલા ભેગને માટે તેઓને હાર્દિક અભિનંદન આપીએ છીએ.

વીનંતીથી મી. સાન્ટા ક્રુઝેને એકલા દેવામાં આવશે. મી. જુરેટ આ ફરમાનને સંમતી આપી હતી.

પોટન તરફથી બોક્ષતાં, સર વોલ્ટર ફેનકોનસને કહ્યું કે આ સત્યાગ્રહ દક્ષિણ આફ્રિકાનો ધરગથ્ય સત્યાગ્રહ છે અને તેથી જનરલ એસેમ્બલીને તેના પર ચર્ચા કરવાનો હક્ક નથી.

લાઇબ્રેરીયા તરફથી બોક્ષતાં, મી. રીચર્ડ આઈટ જાણવું કે કમીશને જાણવું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકામાંની રથીતી સમય અનુસાર નથી. દક્ષિણ આફ્રિકાના જુલમી વર્ણબેદથી આખી કાળી પ્રજાને બંધનમાં રાખવામાં આવી છે. યુનીયનની સરકારને સમજવા અને વીનંતી કરીએ છીએ.

જોહાનેસબર્ગ તરફથી બોક્ષતાં મી. ફેડોર ગેલોએ કહ્યું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના વર્ણબેદથી દેશો વચ્ચેનો મૈત્રી ભયો સંબંધ તુડી ભંગ છે અને તેથી ડુનીયાની શાંતી ભયમાં છે.

૧૮૮૪નો એક બનાવ

૧૮૮૪માં જુલાઈની પાંચમી તારીખે ચાર માણસોને લઈને મીમોનોટ નામનું એક વહાણ દરીયાઈ મુસાફરી કરવા ઇંગ્લેન્ડથી નીકળ્યું. આ વહાણમાં, માર્ટર, એક સાથી કામકરનારો, એક ખતરો આ પારકર નામનો એક ઇંગ્લેન્ડ હતા. રસ્તામાં, આ ઇંગ્લેન્ડ ડુગલા લાગી અને તેઓ એક ઇંગ્લેન્ડમાં ૨૪ દિવસ લગી પાણી અને ખોરાક વગર રહ્યા. ૨૦મી દિવસે માર્ટરે અને તેમના સાથીઓએ પારકરને મારી નાંખવા નીચાર કર્યો. પારકર મરવા જ્યે તે યજ્ઞ ખચે હતો. માર્ટરે પારકરને કહ્યું કે, "ટીક હને તારો વખત આવ્યો છે." આના જવાબમાં પારકરે કહ્યું, "શું સાફેય હું!" ત્યાર પછી અપુથી તેની નસ કાપીને તેમણે તેમાંથી વહેતું લોહી પીધું અને તેનું કસેજું અને હૃદય ખાઈ ગયા. એક જરમને આ ઇંગ્લેન્ડને બંધુ અને તેને ફેલમથી લઈ આવ્યા ત્યાં આ ત્રણ માણસોને ફારીની સજા કરવામાં આવી પરંતુ ત્યાર પછી આ સજા કે મહીનાની જેલની સજા તરીકે બદલાવામાં આવી હતી.

દ.આ. લેડીલીઆ અને આફ્રી-કનોએ જુ.બી.ન. કમીશનની કૃષ્ણી પ્રસંસા એક સંયુક્ત લેલા દારા, એરિકન નેશનલ કોમિસ અને દક્ષિણ આફ્રિકાની લેડીલી કોમિસે, યુનાઇટેડ નેશનલ કમીશનના ફેવાલાની પ્રસંસા કરી છે. તેમણે જાણવું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં સાચી ડેમોક્રાસી રચાવવા તરફ કમીશને મોટો ફાળો આપ્યો છે. વપૂમાં તેમણે જાણવું કે સરકાર તરફથી તેમના કાર્માં પણ અંતરભો સુકાયા ફેવાલા છતાં, કમીશને તેમના

વિવિધ ખબરો

યુનાઇટેડ નેશન્સમાં ચર્ચાતો દક્ષિણ આફ્રિકાના વર્ણબેદનો સવાલ

યુનીયનના વર્ણબેદના સવાલ પર યુનાઇટેડ નેશન્સના ત્રણ સભ્યોની બનેલી કમીટીએ રજૂ કરેલો રિપોર્ટ, યુનાઇટેડ નેશન્સની રિપોર્ટિંગ પોલીટીકલ કમીટી માં ચર્ચાઈ રહ્યો છે. આઈસના મી. ગાન્ટે, રૂમ, રૂમના મી. ડેનરી લોગીર અને લેડીના મી. ડાન્ટે મેડીમાંડ' આ કમીટીના સભ્યો હતા. આ કમીશન ને વાસ માટે યુનીયનમાં આવવા દેવામાં આવ્યું નહોતું.

દક્ષિણ આફ્રિકા તરફથી બોક્ષતાં મી. જી. પી. જુરેટ જાણવું હતું કે આ સમાન દક્ષિણ આફ્રિકાનો ધરગથ્ય નાશા મારફત કરવો જોઈએ અને તેથી યુનાઇટેડ નેશન્સને તેના પર ચર્ચા કરવાની હક્ક નથી.

મી. જુરેટ જાણવું કે યુનાઇટેડ નેશન્સ કમીશને તેના ફેલાકમાં આફ્રિકાના બાબા બોક્ષનારાઓને અપમાન કર્યું છે. ફૂ પાનાના એક જ પ્રકાર માં પર્યાયતીને તમની ધણી બુલો છે. ફેલામાં એક જગ્યાએ જાણવું છે કે "પોલીસને લોકો મોટી વધાર લોકોને કારણ કે વધુ ખાતના તમા અમલકાર અને ઇન્ટરેક્ટરો આનંદાનર છે." આ રીત આફ્રિકાને જાન ગણ્યા અને પોલીસના અપમાન નો અર્થ નખાવ વિરોધ કરીએ છીએ. નીચું આફ્રિકાના ધીન-યુરોપીઓના જાન વિરોધમાં કરવામાં આવેલા યુનાઇટેડ કમીશને અવગણના કરી છે. મી. સાન્ટા ક્રુઝ જાણવું હતું કે યુનીયનમાં એવી પરિસ્થિતી વેપર્યાલ કરવામાં આવી છે કે જેથી વિંસા મળી નીકળે. આ કથન ધીન-જલાય તરફ આફ્રિકાની રીત આ ફેલાસ નીચું મારફત અને લેલાને સહાય પુરી આપવા કે જ

લેડી તરફથી બોક્ષતાં મી. રાજેન્ડર દલાવ જાણવું કે આ બનીનેકની નીચી પાળ્ય દક્ષિણ આફ્રિકાની સર-

કારનો ભય છુપાયલો છે. યુનીયનની સરકાર માને છે કે ધોળાઓના રાજ થી ઉત્તરો ધોળાઓનો નાશ છે. કમીશનને યુનીયનમાં દાખલ થવા દેવામાં આવ્યું નહોતું છતાં તેમણે અસરકારક ફેલાક ધડી કાઢ્યો છે. આ ફેલાકથી જે દ્રવ્ય રજૂ કરવામાં આવ્યું છે તેનાથી આપણામાંના ધણા ઓને અચંબો ઉત્પન્ન થાય છે. યુનીયનમાં પ્રવર્તતી રથીતી દુર કરવા યુનાઇટેડ નેશન્સે બનતો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

દક્ષિણ આફ્રિકાના પ્રતિનીધી, મી. જી. પી. જુરેટ, કમીશનના ફેલાકને એકપક્ષી જાણી ગયા, પરંતુ કમીશનનો રીપોર્ટ કંઈ રીતે ખોટો છે તે તેમણે બતાવ્યું નથી. દક્ષિણ આફ્રિકા જે આ ફેલાકને એકપક્ષી જાણવું ફેલા તે તેમણે તેમની જાણ ની જુવાની રજૂ કરવી હતી. ડો. મહાનના બાબુજી દક્ષિણ આફ્રિકાનો બધ વ્યક્ત થાય છે. ડો. મહાને કહ્યું હતું કે, જે ધીન-યુરોપીઓને સમાન હક્ક આપવામાં આવે તો ફેલાનો કારભાર ધીન-યુરોપીઓના હાથમાં સાથે ભવ અને યુરોપીઓને નાશા જવું પડે. લેડીમાં આજ પ્રમાણે થવું હતું અને તેનું પરીણામ તમે હવે જુઓ છો."

બેલજીયમ તરફથી બોક્ષતાં મી. જેમ્સ નીસમેટે કહ્યું કે એસેમ્બલીને યુનીયનનો બનીનેકનો સત્યાગ્રહ ચર્ચાવાનો હક્ક નથી. આઈસ તરફથી બોક્ષતાં મી. આરટેમ જેમને કહ્યું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના મી. જુરેટના આરોપોનો જવાબ આપવા કમીશનના ચેરમેન મી. સાન્ટા ક્રુઝેને બોક્ષતા દેવા જોઈએ. મી. જુરેટનો વિરોધ ફેલા છતાં કમીશને ચેરમેને જાણવું કે ફેલા પણ પ્રતિનીધીની

મુખ્ય કાર્યમાં સફળતા મેળવી છે. કમીશને ટુક સમયમાં દક્ષિણ આફ્રીકા ના ઇતીહાસ, ભુગોળ વીગેરેનો સારાંશ ઘડી કાઢ્યો છે. તેમજે એફીકન, ક્લર્ક અને હોંદીઓની રાજદારી અને સામાજિક હાડમારીઓની રૂપરેખા આપી છે અને આથી તેમના પર થતી અસરો બતાવી છે. કમનરમી પોલીસો વીશે રીપોર્ટમાં એવી બાબા વાપરવામાં આવી છે કે જેથી વીરોધ કરનારાઓ ને તેનો ઉલટો અર્થ કરવાની તક મળી છે.

રાજ્યધારણ ઘડી કાઢવામાં પાકીસ્તાને માગેલી સલાહ

કરાંચીનું ટાઇમ્સ જણાવે છે કે પાકીસ્તાને પોતાનું રાજ્યધારણ ઘડી કાઢવામાં ખીટન અને ફેનેડાની સલાહ માંગી છે. ખીટન પાસે સલાહ લેતાં તેમજે સીવોન વીલાપીડના, વાઇસ ચેનસેલર, સર આઇવર જેનીંગ્સના "ખીનિટ રીસપોર્ટસીવીલીટી"ના લેખો ધ્યાનમાં લીધા છે. ખીજી વીનંતી ફેનેડાની સરકારને કરવામાં આવી છે. આ બાબતમાં, પ્રેસીડન્ટને અપાયલા હકકોને લીધે, અમેરીકાની સલાહ અનીચ્છીત ગણાય છે. ફેનેડાનું રાજ્યધારણ પાકીસ્તાન માટે વધુ યોગ્ય લાગે છે. પાકીસ્તાનના કાનુની અધીકારીઓ પુણું હોંદી અધારણની જેમ ચુસ્તવાડો ઉપરથીત થતો અટકાવવા માંગે છે. તેઓ મૂળભૂત સિદ્ધાંતો સીતાય આક્રીનું અધારણ બનીશ્ય માટે ખુલ્લું રહેવા દેવા માંગે છે. તેઓ લેખીત અને અલેખીત અધારણ ધડવા માંગે છે. પાકીસ્તાનમાં મનાય છે કે લઘુમતી અને હોંદીઓના હકકો—બળવવામાં આવ્યા છે. કાયદાની નબરમાં બધા સરખા છે અને વાણી અને ધર્મની સ્વતંત્રતા આપવામાં આવી છે.

"અવેકનીંગ ઇન એફ્રીકા" નામનું પુસ્તક

દીલ્હીમાંની ઇનફરમેશન સરવીસ મારફતે હોંદી સરકારે "અવેકનીંગ ઇન એફ્રીકા" નામનું પુસ્તક બહાર પાડ્યું છે. આ પુસ્તક આફ્રીકન અંડના બતીબેદની સખત ટીકા કરે છે. આ પુસ્તકમાં મી. એલેક રીડે, 'હોંદીસ્તાન ટાઇમ્સ' માટે લખેલા લેખો નો સમાવેશ થાય છે. મી. રીડ ગમે વર્ષે દક્ષિણ આફ્રીકા આવી ગયા હતા.

"કેન્યા ધ હાર્ટ સ્ટ્રોંગહોલ્ડ એફ ધ ડાઇહાઇસ"નાં મથાળા હેઠળ તેઓ એ લખ્યું છે કે કેન્યામાં બતીબેદ પુરતા પ્રમાણમાં છે. યુતીમન અને ઇસ્ટ આફ્રીકા વચ્ચે એટલોજ તફાવત છે કે ઇસ્ટ આફ્રીકામાં ડો. મલાન નથી અને દક્ષિણ આફ્રીકાની કૂર બતીબેદની નીતી નથી. પ્રરંતુ

કેન્યામાં લગભગ સરખોજ બતીબેદ છે. મી. રીડ તેમના લેખોમાં જણાવે છે કે કેન્યાના આફ્રીકનોને જમીનની જરૂરીયાત હોવા છતાં, કેન્યામાં પુષ્કળ કાબેન લેન્ડ છે. આ જમીન ખીલકુલ વપરાતી નથી અને બતીબેદના સેટલરો માટે રાખી મુકવામાં આવી છે. કેન્યાના યુરોપીઓનો લોબ અને અમાનુષિતા ફક્ત ડો. મલાનના આફ્રીકાનેરો સાથે સરખાવી શકાય. હ્યુઇ ટ્રાપાર્ટ ગવર્નમેન્ટ ઇન્ડિયન સ્કુલ

હ્યુઇટીપાર્ટથી અમારા અખરપત્રી લખી જણાવે છે: ગવર્નમેન્ટ ઇન્ડિઅન સ્કુલનો વાર્ષિક મેળાવડો તા. ૨૦-૧૧-૫૩ ના રોજ સ્કુલ હોલમાં ગોઠવાયો હતો. સ્કુલના પ્રીન્સીપાલ તથા સ્ટાફની અધાગ મહેનતના પરિણામે બાળકોએ ઘણોજ મનોરંજક કાર્યક્રમ રજુ કર્યો હતો.

સ્કુલ કમીટીના પ્રમુખ શ્રી છોટાબાઇ રસુલે સઘળાનો આભાર માન્યો હતો,

કોમ્યુનીઝમના કાયદા હેઠળ થએલી સખ અપીલ કોર્ટ રદ કરી

વેમ્બર તા. ૨૬મીના બહુમત્કન્ટીનની અપીલ કોર્ટે એવા ચુકાદો આપ્યો કે સપ્રેશન એફ કોમ્યુનીઝમ એક્ટની લાગતી વળગતી કલમમાં એવું કશું નથી કે જેથી ન્યાય મંત્રી એ લીધેલાં પગલાંના કારણે જેની સામે તે પગલું લેવાયું હોય તેનાથી કોર્ટે ન જઇ શકાય. આ ચુ હોં બેનસન નવેવેલા, જેણે, સપ્રેશન એફ કોમ્યુનીઝમ એક્ટની રૂએ ન્યાય મંત્રી તરફથી બળવવામાં આવેલી નોટીસનો બંગ કરતા બદલ કોપટાહનની મેજસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં થએલી સખ સામે અપીલ કરેલી હતી તેના કેસમાં આપ્યો હતો.

તેનાપરનો આરોપ એ હતો કે સોલ્ટરીવરમાં મળેલી એક સભા, જેમાં સરકાર તરફથી પસાર થએલા અમુક કાયદાનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો, તેમાં ઘખલ યઇ તેણે કાયદાનો બંગ કર્યો હતો.

નોટીસમાં નવેવેલાને બે વર્ષને માટે ધાર્મિક, સામાજિક કે સમતગમત ને લખતી સિવાયની ખીજી કોઇ પણ સભામાં હાજર થવાની બંધી કરવામાં આવી હતી. અપીલ કોર્ટે કારાવ્યું કે પ્રધાન કાયદાની રૂએ નોટીસ બળવવાની પોતાની સત્તાને ઉપયોગ કરે તે પહેલાં નવેવેલાને પોતાનો કેસ સંભળાવવાની તક આપવી જોઇએ.

ગેરકાયદે સંરથાઓ સાથે સંબંધ રાખનાર અમુક માણસનું નામ લીરિટ પર નોંધાયેલું હોવા મોત્રથી ન્યાયમંત્રી ને તેની સામે મનાઇ હુકમ બળવવા

તેમજ સેક્રેટરી શ્રી અનંતરાય વેગે રચાતીક મહિલાઓએ વ્યવહારુ ઉભું કરવા પોતાના અમુલ્ય વખતનો ભોગ આપી જે મિષ્ટાન તથા ફરસાણ આપ્યું હતું તે બદલ સઘળાનો આભાર માન્યો હતો. અને સ્કુલના પ્રિન્સીપાલ તથા તેમના સ્ટાફે સઘળાં બાળકો માટે આખાં વર્ષ દરમીયાન જે પરિશ્રમ ઉઠાવી મેળવણી આપી હતી તે બદલ, તેમજ આ મેળાવડો યોજ તેને સઘળ બનાવવામાં જે અધાગ મહેનત ઉઠાવેલ તે બદલ આભારના ઉદ્ગારો કાઢ્યા હતા, અને તેની કદર રૂપે તે સર્વેને વાઇબીરી બદલ "કુચ નહિ તો કુલની પાંખડી" જેમ નાના સરખાં પ્રેન્ડ વહેની આપવા છુટપાનસમર્થ ઇન્ડિઅન કોમ્યુનીટી તરફથી શ્રી કાન્તિબાઇ મહેતાને વિનંતિ કરતાં તેમના શુભ હસને પ્રેન્ડો અપાયાં હતાં અને શ્રી કાન્તિબાઇએ પણ સઘળાનો આભાર માન્યો હતો.

નો હક નથી કેમકે લીરિટપર નોંધાયેલા માણસે કદાચ કાયદો અમલમાં આવ્યો તેની ઘણી મુદત પહેલાં ગેરકાયદે સંરથા સાથેનો પોતાનો સંબંધ છોડી દીધેલો હોય અને હવે કોમ્યુનીઝમનો કદર વિરોધ બનેલો હોય.

પ્રસ્તુત કેસમાં ન્યાયમંત્રીએ કોઇ પણ અમુક માણસને કોઇ પણ અમુક સભામાં હાજર થવાનો બંધી હુકમ કરેલો નહોતો. નોટીસ સામાન્ય હતી અને તે બે વરસને માટે લાયક પડતી હતી.

કોર્ટે જણાવ્યું કે પ્રસ્તુત કેસમાં આરોપીને પોતાનો બચાવ કરવાની તક આપવામાં થોડા દિવસની ઢીલ થવાથી કાયદાનો હેતુ મર્યો જાય છે એમ કહી શકાય કે કેમ એ શંકા બરેલું છે.

અપીલ કોર્ટના જડજે મી. જરડીસ એ. ફાનડર એસ. સેન્ટલીવરીસ. (ચીફ જરડીસ) મી. જરડીસ એલ. મીનબર્ગ, મી. જરડીસ એ. આયનર, મી. જરડીસ એ. એચ. હોકસટર અને મી. જરડીસ ઇ. એમ. ડીબીર (એક્ટીંગ જડજે એફ અપીલ) હતા મી. ડી. મોલ્ટીનો, ઇ.સી. નવેવેલા તરફથી હતા અને મી. ડબલ્યુ. એમ. ફાનડનબર્ગ તાજ તરફથી હતા.

આ ચુકાદાથી સોએક માણસો જેમનાપર ન્યાયમંત્રીએ નોટીસો બળવી જાહેર સભાઓમાં હાજરી આપવાની અને અમુક સઘળાએ જવા આપવાની બંધી કરી છે તે તકામી યઇ પડશે. કાયદામાં ઘટતો સુધારો

નહિ કરવામાં આવે ત્યાં સુધી એ લોકો ફરી પાછા છુટા થશે. કોઇક કોઇક છુટા લેતાં રૂ કરી દીધેલી છે.

પુરુરણુ

—પરંતુ લંડનના યુના અને જણીના શહેરી શ્રી. રબ્રોહાડબાઇ પરસેતમ (ગામ મહાડના વતની ઉમર વર્ષ ૬૬) નું તા. ૧૫-૧૧-૫૩ ના રવીવારે સાંજે ડીઆર શહેરી નજીકની એક નાની ખાડીમાં અચાનક બે વર્ષોદના વહેણ માં મોટરની ડોનારતથી તેમના બાજુ જ થી ગોસ ઇ નેરામ, જેઓ ડીઆર ના અણીતા વેપાી હતા, તેમની સાથે અણુધાવું વળ્યું થયું હતું. સ્વર્ગસ્થ ના મૃતદેહને આજ વાહનમાં ઇસ્ટ લંડન લવી તા. ૧૯-૧૧-૫૩ ના દિને અંતિમ નિધિ બાદ દ્ધન કરવામાં આવ્યો હતો. એમના પત્નિ તથા યુવ શ્રી. મીકાબાઇ રૂ છે. અને આ દુઃખદ પ્રસંગે અનેક સજ્જનોએ જે મદદ અને દિલ સોજ આપવાની કૃપા કરી છે તે માટે તેઓ સહન્ય આભાર માને છે. પ્રભુ સદગતને ચિરશાંતિ અર્પો.

—નેશનલ એડવોકરી કમીટી ફોર એરોનોટીકસ જણાવે છે કે મી. રકોટ કોસીબે, ડગ્લાસ સ્કાઇ રોકેટમાં, કલકત્તાના ૧,૩૨૦ માઇલની ઝડપે ઉડી નવો રેકોડ બનાવ્યો છે.

—ખીનાંગના કસ્ટમ અધીકારીઓએ હોંદીથી રિટમર મારફતે મોડકાયલાં કોર્ટ સ્ટમ્પોમાંથી ૫૦ રતલ અરીણુ જપ્ત કર્યું છે.

—બીટીશ ગીઆનાની હાઉસ એફ એસેમ્બલીના સભ્ય, મી. ફેડ બીગન ને ઉફકેરણી કરતા બાબજો કરવા બદલ ગીરફતાર કરવામાં આવ્યા છે.

—"ઇજીપ્શીયન મેઇલ"ના આગળના તંત્રી મી. ટોમ કલાકર્ને દેશની સકામતીના કારણે ઇજીપ્ટમાંથી કાઢી મુકવામાં આવ્યા છે.

—બીટીશ કોમ્યુનીસ્ટ પક્ષના સેક્રેટરી-જનરલ, બ્યારે ઇન્ડિઅન કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીની કોન્કરન્સ માટે હોંદ જશે ત્યારે તેમને સીવોનમાં ઉતરવા દેવામાં આવશે નહીં.

—પરશીયાના વડા પ્રધાન, જનરલ ઝાકેરીએ ટહેરાનમાં જણાવ્યું કે કુતીયા ની મારફેટમાં તેલ ચાલુ કરવા તેમજ બધા દેશો વચ્ચેનો ડીપલોમેટીક સંબંધ ચલુ કરવા તેઓ અતો પ્રયાસ કરશે.

—મી. નેહરુને પુણવામાં આવ્યું હતું કે હીં બીટીશ ગીઆનાનો સવાલ યુનાઇટેડ નેશન્સમાં ઉભો કરશે કે કેમ તેના જવખમાં શ્રી. નેહરુએ પાનોમેન્ટમાં જણાવ્યું કે ન્યાં સુધી સંનેગોની લીધે હોંદપર દયાણુ નહીં થાય ત્યાં સુધી હોંદ કોઇ પણ સવાલ જનરલ એસેમ્બલીમાં રજુ કરવા માંમતું નથી.

મરદુમ જલભાઈ રૂસ્તમજી માટે શોક સભા

વ્યવહારને જ ધર્મમય બનાવવો ઘટે

(પર્યેશાં પાનાનું અનુસંધાન)

મરદુમ અવસાન સમયે, જેમનું સોમવાર નવેમ્બર તા. ૨૩મીના રાત્રે ૮ વાગે પોતાના અસ્વસ્થતા યુક્તિએ હૃદય અંગ પડી જતાથી અચાનક અવસાન થયું હતું તેમને માટે ગુરુવાર તા. ૨૪મીના એમ. ડે. ગાંધી ક્ષાયભેદી અને પામગી સંનમજી હોલ કચીરીના આયોજીત શોક સભા યજ્ઞ હતી. રેવરન્ડ એ. જે. સુનુએ પ્રમુખરયાન લીધું હતું. હોલ કચીરી વરેક વગેરીથી ભગાઈ ગયો હતો.

દીની, વી. લોરેન્સ, જે. એન. સીમ, અસ્વીન ચોધરી, સીસ્ટર લોધર (કલકત્ કામવતી) હતાં. એ. જે. સુકુદીએ આઉટ વીકથી મરદુમે આફ્રિકન કોમની જુદા જુદા પ્રસંગોએ કરેલી સેવાઓની કદર કરનારો સંદેશો મોકલ્યો હતો.

ત્યાર બાદ શ્રી જલભાઈ રૂસ્તમજીના અંતિ શોકજનક અને અશુચિવંતયા અવસાન માટે સમાનો ઉઠા એદ દર્શાવ નારો અને મરદુમનાં વિધવા બાઈ સીરીનબાઈ તેમજ મરદુમના અન્ય કુટુંબીજનોને તેમજ તેમના બાઈ શ્રી. સોરાબજી રૂસ્તમજીને યજ્ઞેથી મહાન

સુખના ૨૬મીકલ કોલેજ, જેના મરદુમ એક્ઝેક્યુટીવ મેમ્બર હતા,

મયાં એટલે કોઈ અને ધારાશાસ્ત્રીઓ છે. વગર સમજ્યે આપણે ખોટી વાતો માં રસ લઈએ છીએ, અને અભિમાન લઈએ છીએ. ધર્મ અને વ્યવહાર અક્ષમ-અક્ષમ સમજ્યા તેનું આ પરિણામ છે. સાચી રીતે વ્યવહારને આપણે ધર્મમય બનાવવો જોઈએ. સસ, પ્રામાણિકતાનું આચરણ વ્યવહાર માં કરવું જોઈએ.

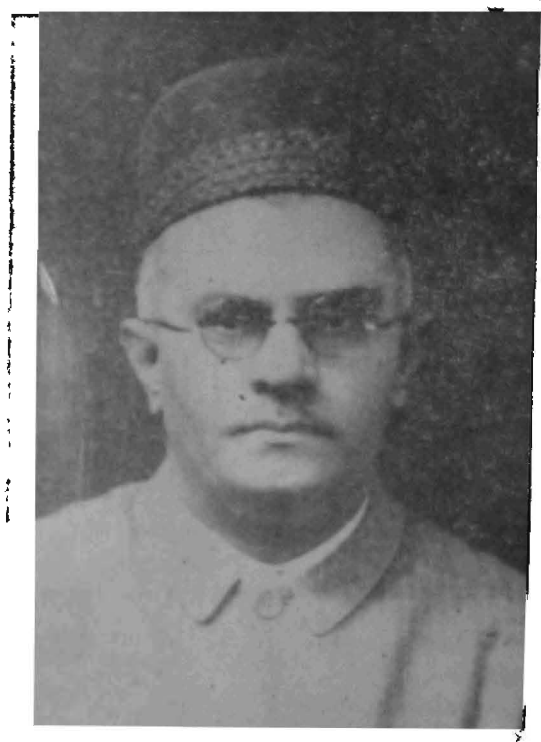
આને ધન કમાવાનું આપણને વ્યસન વળગ્યું છે. શોષણ કરીને, બીજાઓને નિચોવીને બીજાની અડચણ નો કાયદો ઉઠાવીને આપણે હીંસા કરી રહ્યા છીએ જેથી આપણે બધાં નાસી ગયા છીએ. આને આપણને સંયમની, સદ્ગુણોની, શુદ્ધિ ની જરૂર છે. માનુહદયની સમજાવ ની જરૂર છે. જ્યાં જાઉં છું ત્યાં આજ વાત કરું છું.

આપણે ત્યાં મહાપુરુષો યજ્ઞ ગયા, પણ સાધારણ વ્યવહાર શુદ્ધ થયો નથી. દરેક જગ્યાએ અપ્રાણિકતા જોવામાં આવે છે. જે સંમંકિત રીતે પ્રયત્ન કરીએ તો સુખી થઈએ. સુખી થવાની સાચી અપણી પાસે છે.

શરૂઆતમાં વ્યક્તિગત રીતે પ્રયત્ન કરીએ તો શુદ્ધિ આવે. વળી કોઈ છોકરાં નિશ્ચયી હોય તો પોતાના આપ ને કહી શકે જે અધર્મનું હોય તે નહિ પાઉં. એક મા, બહેન કે પત્ની દીકરાને, બાઈને કે પતિને સુધારી શકે છે. તે માટે આપણને અશુદ્ધિ વિષે પરતાવો થવો જોઈએ.

આપણે પરમાત્માની પ્રાર્થના કરવી જોઈએ કે જે પરમાત્મા અંધુદોહ, સમાજદોહ, રાષ્ટ્રદોહ વગેરે માટે ક્ષમા આપ. અમારું આચરણ ધર્મમય થાય એવી અમને પ્રેરણા આપ. જે આપણે સાચા દિલથી સાચા પરતાવા ની ભાવનાથી વ્યવહાર કરીશું અને શુદ્ધિ માટે પ્રયત્ન કરીશું તો આપણું કલ્યાણ થશે. આજનું સ્વરાજ્ય સુરાજ્યમાં પરિણમશે.

ચાર વર્ષથી અમે વ્યવહારશુદ્ધિ મંડળ યજ્ઞાવીએ છીએ, પોતે જીવન શુદ્ધ કરવું અને તેમ કરવાને બીજા ઓને મદદ કરવી એ એનો ઉદ્દેશ છે. સંગઠન વગર આ કામ નહિ થાય એટલે પ્રયત્ન કરવામાં આવે છે.

સ્વર્ગસ્થ શ્રી. જલભાઈ રૂસ્તમજી

તેના ડૉ. નારાયણ અને મી. મેટ્ટમે, આઈમાં તેઓ પ્રત્યે જીવી દિવસોજ દર્શાવનારો પ્રખ્યાત રથાનેથી રાવ યુક વામાં આજ્યો હતો જે મીએ ઉભા થઈ સાંતીથી પમાર કર્યો હતો. શ્રી નમસ્તવાનજી જનવાળા, જેમની પુત્રી માયે મરદુમ જલભાઈ રૂસ્તમજી ના પુત્ર સમયે દુઃખ મુદાવરજ સમય પસંદ છે, તેઓ કચીરીમિનથી મયા ચનીયારે અને મરદુમના મીથી ગોટા પુત્ર એદમ જે રાજીનીમાં હતા, તે કાકનરી અજ્ઞામ દમજાંજ પુરો કરી ગયા મંજળવારે એમાં કરવન આવી ગયા છે.

આઈમાં તેઓ પ્રત્યે જીવી દિવસોજ દર્શાવનારો પ્રખ્યાત રથાનેથી રાવ યુક વામાં આજ્યો હતો જે મીએ ઉભા થઈ સાંતીથી પમાર કર્યો હતો. શ્રી નમસ્તવાનજી જનવાળા, જેમની પુત્રી માયે મરદુમ જલભાઈ રૂસ્તમજી ના પુત્ર સમયે દુઃખ મુદાવરજ સમય પસંદ છે, તેઓ કચીરીમિનથી મયા ચનીયારે અને મરદુમના મીથી ગોટા પુત્ર એદમ જે રાજીનીમાં હતા, તે કાકનરી અજ્ઞામ દમજાંજ પુરો કરી ગયા મંજળવારે એમાં કરવન આવી ગયા છે.

મારો જેલનો અનુભવ

(લેખક: મણીલાલ ગાંધી)

ગતાંકથી ચાહુ

સાધારણ કઠીઓની સાથે સામાન્ય વિભાગમાં યુકાયા બાદ નવા અનુભવો થતા મંડ્યા. જે વખતે મને ધરખીતાલ વાળા વિભાગમાંથી ત્યાં જવાનું ફરમાવાનું ત્યારે એ વિભાગ માં સાધારણ કરતાં ઓછા ઠેકીઓ હતા. કારણ મોટા ભાગના બદાર કામ કરતા ગયા હતા. હજુ કામ અને સકાલકામ કરનારાઓ અને જેઓને ખટલો હતુ પુરો નહિ થયો હોય અને સજા નહિ પામ્યા હોય કાગી જેલમાં રાખવામાં આવેલા હતા, તેઓએ અધિ દતા. કાગી જેલ વાળાઓ હજુ પોતાનાજ કપડાં માં દતાં અને તેઓને એજ યોગાન માં પરંતુ સામેના ભાગમાં જુદી કોટીઓમાં રાખવામાં આવતા હતા. બીજા ઠેકીઓના કરતાં વધારે છુટમાં, તેઓ પોતાનું ખાતાનું બદારથી મંગારી શકતા હતા. જેકે તેઓ બદુ ધોવાનું ખાતાનું બદારથી આનું હતું. બાકી નાઓને તો જેલનોજ સામાન્ય બેદારક લેવો પડતો હતો. બદારથી યુલાકાલ મેંત કોઈ આવે તો તેઓની યુલાકાલ લેવા તેઓ યુજ્જ વરવાને જઈ શકતા હતા આવા કાગી જેલના કઠીઓ પામેથી કાયદેમર કરું કામ લઈ નહિ

શકાય. તેઓને માત્ર પુરી રાખવામાં આવે એટલુંજ. પરંતુ જરૂરીયાત માં જે જોઈએ તે ઠેકીઓ ઉપર પણ લાડીઓ, લાતો અને તમત્યા પડતા હતા અને જાનરજો સાફ કરવાનું, યોગાન ધોવાનું, વિગેરે કામે કરાવવામાં આવતાં હતાં. એટલો નીચમ મોટે ભાગે જળતાતો હતો કે સજા પામેલા સાધારણ ઠેકીઓ સાથે તેઓ છુટથી બળી શકતા નહોતા. હું અધિ આજ્યો એટલે બીજા પણ ઠેકીઓ મારી પાસે આવી મારો પરિચય કરવા લાગ્યા. હું એટલું જોઈ શક્યો કે જે કે સલામતી ઠેકીમાં હું એકલોજ હતો છતાં આ ઠેકીઓ બદાર શું ચાલી રહ્યું હતું તેથી સાધારણ રીતે બાંકે હતા અને હું ખરી રીતે તો તેઓની કોમના ભાગને ખાતરજ જેલનાં સંકેટો ઉઠાવી રહ્યો છું એ જાણીને તેઓ મારા પ્રત્યે દિલસોજથી જિંદા અને વર્તવા લાગ્યા. બેયોરના ૧૨ વાગ્યા એટલે બદાર કામપર મયેગાઓમાંના પણ અંદર આજ્યા. મોટા ભાગના બધાજ આડીકન ઠેકીઓ હતા. તેઓ ને બારેલી મકાઈ (લીલા મકાઈના ડોઝા આપણે રવાબથી ખાઈએ છીએ

તે નહિ, સુધી મહાધ) આપવામાં આવી અને હોદ્દા તરીકે અને તેમજ ખીજ ગણ્યા ગાંધ્યા કલહોને મીલીમીલની પોરેજ આપવામાં આવી, અને અમને બધાને જનવરોને પુરે તેમ કોટડીઓમાં પુરી દેવામાં આવ્યા. આ કોટડીઓ નું કદ આશરે ૧૬x૨૧નું હતું. તેમાં ત્રીસ પાંત્રીસ પાત્રીસ જેટલાને પુરવામાં આવ્યા. અહિં અમારે બેસીને ખાવાનું અને એક કલાક આરામ લેવાનો. ૧ વાગે ફરી ખોલવામાં આવે. આ કોટડીઓમાં એક પીવાના પાણીની ખાલટી રાખવા માં આવેલી હોય અને એક શૌચક્રિયા ને માટે. જેવા અંદર પુરાયા તેવાજ જેટલાક વારાફરતી ખાલટીપર શૌચ ક્રિયા માટે બેસે. સાક કરવાને પાણી તો ખાવુંએ રહ્યું પરંતુ ઘણા તો કાગળ સુકાં ન વાપરે. પીવાનું પાણી લેવાને કંઈ પણ વાસણ તો હોય નહિ એટલે સૌ ખાલટીજ ઉચકી મોઢે માંડે, અથવા ખાધ લીધા પછી પોતા નું વાસણ (જે પતરાનું કોટ ખાધ અથવા ગંદું હોય છે) તેને જરા વીછળી તે વડે પાણી લખને પીએ. આવામાં બેસીને ખાતાં મને તો સ્વાભાવિક રીતે ખુબ સુખ થયી, મારી ભુખ તો આગે ઉડી અથેલીજ અને ખોરાક પણ રચિકર નહિ એટલે મેં કશુંજ ખાધું નહિ. ખીજઓ આ સખળી વસ્તુઓથી પુરા ટેવાઈ અને ઘડાઈ અથેલા. હું ખાતો નહોતો એ જોઈ જેટલાકને મારા પ્રત્યે લાગણી યઈ આવી અને ખાવાનો મને આગ્રહ કરવા લાગ્યા. જેટલાક તાકીને જેતા હતા કે જે હું ખાવાનું પડતું સુકું તો તેઓ ખાધ જાય. એમાં જુકાં, કે સ્વચ્છતા, અસ્વચ્છતા નો તો ત્યાં સવાલ હોયજ નહિ. એ વસ્તુઓ ભૂલીજ જવાની હોય.

અહિં હું પુરાયો તેમાં મને એક લાભ થયો. ઘણા કેદીઓનો પરિચય કરી શક્યો અને શા શા યુનાઓ માટે શી શી સજાઓ પામ્યા હતા એ જાણી શક્યો. હું કોણ છું એ અને મારી સજાનું જાણી ઘણા મારી ફરતા બેઠા. તેઓની પાસેથી હું તેઓની કઠકત જાણવા માંગ્યો. મેં જોઈ કે ઘણા પાસના કાયદાના ભંગના કારણે મહિનો બે મહિનાની સજા પામેલા હતા. જેટલાક કુટકાટ ને મારામારી માટે, જેટલાક ખુનો માટે-એમ જુદી જુદી એક મહિનાથી લખને ત્રણ ચાર વર્ષની સજા પામેલા હતા. ઘણાએ તેઓના યુનાનું કારણ સમજાવતાં કહ્યું: "આમ ન કરીએ તો અમે કરીએ શું? દુર દુરથી અમારાં મા, બાપ, સ્ત્રી, છોકરાં, સર્માં સખળીઓને છોડી શહેર માં નોકરી માટે આવીએ, અહીં નોકરી મળવી તો બાજુએ રહી પરંતુ જેવા આવીએ તેવાજ પાસ નહિ હોવાને માટે અમને પકડવામાં આવે. ચાર-પાંચ-સાત દિવસની જેલની સજા

કરવામાં આવે અને પછી રેલ રસ્તે કે પગવાળા ગમે તે રીતે આત્મા જવાનું અમને દરમાવવામાં આવે. એક પેની પણ અમારી પાસે હોય નહિ. હવે અમારે જવું ક્યાં ને કઈ રીતે? અમે જોઈએ કે અમને કોઈ મદદ તો કરતું નથી, આટલે દુર આવ્યા એટલે પેટને માટે કંઈક તો કર્યેજ છુટકો. શહેરના લોકો દાઈ પીએ, જુઆર ખેલે, ખાચોરકોપ માં જાય. તેઓનું દેખી અમે પણ તેમ કરતાં શીખીએ. વળી અમે જોઈએ કે ગોરાઓ તો બારે એશ આરામથી રહે છે અને અમન ચમન કરે છે. રાતે પોતાનાં સ્ત્રી છોકરાંઓને લઈ બહાર ફરવા, મેજશોખના સ્થળો-સીનેમા-નાટકો-નાચ રંગ-માં ચાલ્યા જાય છે અને ઘરો ખાલી પડેલાં હોય છે. તેથી પછી અમને ખાતર પાડવાની લાલચ થાય. તેમાંથી અમને કંઈક મળી આવે તે લઈ અમે સૌથી પ્રથમ તો અમારા મા, બાપ, બાળબચ્ચાંઓપર મોકલી આપીએ. પછી તેમ કરતાં પકડાઈ એ અને સજા પામીએ તો મનને એટલો સંતોષ થાય કે 'ચાલો અમારું તો યવાનું હોય તે ચાપ પણ અમારાં કુટુંબી જનોનું યુજારાન થશે.' આવા સંજોગો માં અમે આ રસ્તે ઉતરી જઈએ તેમાં અમારો શો વાંક? તેઓની વાત તો સાવ સાચી. તેઓની વસ્તી વધે જાય, નોકરીનાં કશાં સાધન નહિ અને કરતાં ફતાં હાડમારી સિવાય ખીજું કશુંજ નહિ. પછી તેઓ શું કરે? તેઓની હદ બહાર ધ્યામણી સ્થિતિ જોઈ મેં તેઓને સાંત્વન આપી સમજાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો કે, "આ રસ્તો તમારે માટે દિલકર નથી. ચોરી, કુટકાટ, ખુન થી બલે તમને ક્ષણિક લાભ થયો હોય પરંતુ તમારું અને તમારાં કુટુંબીજ નોનું બવિષ્ય તમે સાવ બગાડી રહ્યા છો. સરકાર તો તમે આવું કરો એજ માંગે છે, જેથી તે તમને સજા આ કરી તમને યુવાઓ તરીકે રાખે. અને તમે વધારે ગંભીર હોંસક કૃત્યો કરો તો તમને સખ્યા બંધ વાહી નામે જેને માટે તેઓની પાસે પુરતાં સાધનો છે. આજે દુનીયાની નજર તમારાપર છે. દુનીયા ના લોકોની તમારા પ્રત્યે દિલસોજી વધતી જાય છે. એ બધું અહિની સરકારને જ્યતું નથી. તમે જે આવાં કામો કરો તો તે દુનીયાને પણ કહી શકે કે તમે તો હજુ જાંબલી અવરથામાં છો અને છતાં સમાન હોવાની માંગણી કરી રહ્યા છો. એ તમને કઈ રીતે આપી શકાય. તમારાં આવાં રંગદંગ સાંભળીને દુનીયાને પણ એ વાત દસી જાય અને પછી તમારે માટે તે શું કરી શકે? તેને બદલે જે તમે આવા યુનાઓ ન

કરતાં પાસના અન્યાયી કાયદાનો ખુલ્લી રીતેજ ભંગ કરીને જે સત્યાગ્રહી તરીકે પકડાઈ શાંતીથી દુઃખો સહન કરતા હો તો તેની દુનીયાપર તેમજ આ દેશના વિચારવાન લોકોપર વધારે સારી છાપ પડે. વળી તમારા ઘણા યુનાઓનું કારણ તો તમે દાઝ ખુબ પીઓ છો, જુઆર ખેલો છો, વ્યભિચાર કરો છો એ છે. એ બધાઓ તો તમારે છોડવીજ જોઈએ. સરકારે જ્યાંને ત્યાં તમારે માટે ખીર હોલો (પીઠાંઓ) જોડ્યાં છે તેનો તમારે સંપૂર્ણ બહિષ્કાર કરવો જોઈએ અને ધરનેનો ડર રાખી ચાલતાં શીખવું જોઈએ." ઘણાને આ વાત દસી, ઘણા કહેવા લાગ્યા કે મેમ્યુનીરટો કરી રહ્યા છે તેજ અહીં છે. આ લોકોને તો દારજ કરવા જોઈએ. છતાં મનમાં તો તેઓને દસી અર્થુ કે એ માર્ગે તેઓ ફાવશે નહિ કારણ રાજકર્તાઓ પાસે હોંસાને પહોંચી વળવાને અભુટ બળ છે અને અહોંસાનોજ માર્ગ તેઓના કલ્યાણને માટે ખરો છે. પણ હોંસક વૃત્તિ જે મનમાં ધર કરી રહી છે એ શી રીતે નીકળે?

અમારો એક કલાક પુરો થયો. ચાવીઓ ખખડી અને દરવાજા ખુલ્યા. જનવરોને તબેલાંમાંથી કાઢે તેમ અમને બહાર કાઢવામાં આવ્યા અને સૌ ફરી કામે ચાલ્યા ગયા. હું ખીજઓ ની સાથે અંદરજ રહ્યા. કામ કશું આપવામાં આવ્યું નહોતું તેથી બેસી રહેવાનું હતું.

જેઓને ફટકા મારવામાં આવ્યા હતા તેઓને જોયા. તેઓની સ્થિતિ ધ્યાનનક હતી. જખમને લીધે બેસી શકાતું નહોતું તેથી આમ તેમ આંટા મારતા હતા. ૪-૩૦ વાગે સૌ કામ

પરથી પાછા આવ્યા સાંજનું ખાવા તું આફ્રિક કેદીઓ માટે સુધી બાફેલી ખી-સ અથવા મીલીમીલની પોરેજ હતી અને ખીજ ખીન-ગોરાઓ માટે મીલી રાઇસ અને સુધી ખી-સ અને છ આંઉસ જેટલી ચાર-પાંચ દિવસની વાસી રોટી. એ આપી પાંચ અને સાડા પાંચની વચ્ચે અમને રાતને માટે પુરી દેવામાં આવ્યા.
(અધુરું)

શ્રી સુરત હિંદુ એસોસીએશન રેપ્સલ જાહેર સભા ઉપરોક્ત સંસ્થાની રેપ્સલ જાહેર સભા રવિવાર તા. ૧૩-૧૨-૫૩ ના રોજ બપોરે ૩ વાગે એસોસીએશનના હોલમાં નીચે જણાવેલ અમત્યના કાર્યક્રમની વિચારણા અર્થે મળશે:
(૧) મીનીટસ.
(૨) સ્કલ હોલના નામ બાબતે.
(૩) સંસ્થાનું નવું બંધારણ, -ધારા ધોરણ અને નિયમો સ્વીકારવા બાબત.
(૪) નવા મેમ્બરોનો સ્વીકાર.
(૫) પરચુરણ.

ગોવનલાઇ મણીલાઇ પ્રમુખ
દયાળલાઇ છીબાલાઇ મંત્રી.

૧૧ પુસ્તકોનો સેટ
આ સેટમાં વિવિધ પુસ્તકો તમને વાંચવા મળશે. પુસ્તકો મોટાઓ માટે છે.
કીમત ફક્ત પા. ૧-૧૬-૦.
આ ઓર્ડરો મળશે.

જોઈએ છે
હાડકા

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડીંગે
પહોંચતા કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કોચાનું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

ભારતનો પત્ર

(અમારા અખરપત્રી તરફથી)

મુંબઈ, તા. ૧૮-૧૧-૫૩.

પાકીસ્તાન અને અમેરિકા વચ્ચે લશ્કરી સહાયના કરારો માટે ચાલી રહેલી વાટાઘાટો, એ આજે ભારતમાં મુખ્ય ચર્ચાનો વિષય છે. મળતા સમાચારો મુજબ, પાકીસ્તાને પોતાના પ્રદેશમાં અમેરિકાને લશ્કરી મદદ આપવાની તૃપ્તિ પામી છે અને બંધારણમાં પોતાના લશ્કરને આધુનિક શસ્ત્રોથી સજ્જ કરી દેવાની માંગણી કરી છે. આવા કરારો થાય તો પાકીસ્તાનને લશ્કરી સામગ્રીની ખરીદી માટે રૂબરૂ ડોલરની સહાય મળે તેમ છે. પાકીસ્તાન અમેરિકા સાથે આવા પ્રકારના કરારો કરવાને માટે લાંબા સમયથી પ્રયાસ કરતું હતું. પરંતુ આવા કરારો, જેનાથી બંને સત્તાવાદી શુદ્ધો વચ્ચેની લડાઈ ભારતની સરહદ નજીક આવે તે, ભારત દુસ્મનાવટ બધા પગલાં તરીકે ગણાયે, એવી ભારતના વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરુએ સમયસરની ચેતવણી આપ્યાથી અમેરિકા આવા કરારો કરતાં અચકાતું હતું.

અમેરિકાએ પ્રથમ તો ભારતને લશ્ચ્યાવવા માટે બધા પ્રયત્નો કરી જેવા. પરંતુ તેમાં તેની કારી ફાળી નહિ. ઠોણપણ સત્તાવાદી શુદ્ધ સાથે ન જોડાવાની અને પોતાની સ્વતંત્ર વિદેશ નીતિને ચાલુ રાખવાના નિર્ણય માંથી શ્રી. નેહરુ અલિન થયા નહિ. ભારત જે અમેરિકા સાથે આવા કરાર થી જોડાવાને તૃપ્તિ થયું હોત તો તેને પાકીસ્તાન કરતાં અનેકગણી અમેરિકન મદદ મળી થઈ હોત પરંતુ ભારત ઠોણપણ બોલે પોતાની સ્વતંત્રતાને વડાવવા આદર્શ નરોત્તુ એમાં જામે છે અને મારવા અંગેની ખારતની સ્વતંત્ર નીતિથી અમેરિકાને ખાતી થઈ ગઈ છે કે, ભારતને ઠોણ પણ રીતે લશ્ચ્યાવને હથિયાર પનારી યોગ્ય તેમ નથી. છેલ્લે છેલ્લે પાકીસ્તાન બધા અધિવાસ દેશોના નિષ્ક્રમની વિરૂદ્ધ જઈને પણ અમેરિકા જે બાજુ મત આપે તે બાજુ મત આપતું હતું. એટલે હવે અમેરિકા ખુદશી રીતે પાકીસ્તાનને સહાય આપવા તૃપ્તિ થયું છે. આમ છતાં તે ભારતને ખુદશી રીતે નારાજ કરવાને કે ખુદશી રીતે ભારત વિરૂદ્ધ પાકીસ્તાનને સહાય કરવાને તૃપ્તિ થઈ જાય, એમ મનાવ છે. કારણ કે ભારતનો નેતિય ટો મુખ્યત્વે તેને વિરૂદ્ધ પડે જવા દેવાનું અમેરિકાને પોતાં છે તેમ નથી.

પાકીસ્તાન અને અમેરિકા વચ્ચે લશ્કરી કરારોથી માન્યતાની અને લોક શાહી દેશો વચ્ચેનું કુદ મુદ્દા ભારતની સરહદ આવે એ બાબતને બાજુએ રાખીએ તો પણ એ કરારના પરિણામો ભારતને માટે વિચારવા જેવા છે. આવા કરારો થતાં પાકીસ્તાનનું વજન ભારત પ્રત્યે વધુ થાય અને અને

બંને વચ્ચેના વિવાદોરૂપદ મુદ્દાઓના ઉકેલ માટે જે આશા ઉભી થઈ છે, તે નાબૂદ થાય. અમેરિકાના પોષણ ના જોર પર તે વધુ આક્રમક બનવા પ્રેરાય, જે કે દિલ્હીના સરકારી વર્તુળો એમ સાફ સાફ કહે છે કે, પાકીસ્તાન ના લશ્કરને મને તેટલી સાધન સામગ્રી અમેરિકા આપે તો પણ ભારતે ચિંતા કરવા જેવું નથી. ભારત પાસે પુરતી તૃકાત છે. પરંતુ ચિંતાનો પ્રશ્ન એ છે કે, બંને દેશોને લાભ થાય એવી રીતે મિત્રાચારી બરી રીતે રહેવાને બદલે, આ કરાર થયા પછી પાકીસ્તાન ભારત વિરોધી વલણ તો અખ ત્યાર નહિ કરે તેમ થાય તો બંને દેશો વચ્ચે કાયમ ધર્ષણ રચા કરે.

આ સંબંધમાં શ્રી. નેહરુએ પત્ર કરારને જણાવ્યું હતું કે, પાકીસ્તાન -અમેરિકા વચ્ચેના સુમિત કરારોની સમસ્ત દક્ષિણ એશિયા અને આસ કરીને ભારત અને પાકીસ્તાનની રક્ષણ વ્યવસ્થાના સમગ્ર તંત્ર પર દુરગામી અસર થશે. અમને અવા પમસાંના પરિણામો સાથે સંબંધ છે. અમે પરિસ્થિતિને ઘણીજ સાવચેતિથી અભ્યાસ કરી રહ્યા છીએ.

તેમજે વધુમાં કહ્યું હતું કે, પાકીસ્તાનમાં અમેરિકન લશ્કરી મદદો, સ્થાપવાની વાત થાય છે. પોતાના પ્રદેશમાં પરદેશી મદદો, પરદેશી લશ્કરો કે પોતાને ફાલે તે વસ્તુ રાખવાને પાકીસ્તાન સ્વતંત્ર છે. પોતાની સ્વતંત્ર તાને ફાલે દેવાને કે તેને મર્યાદિત કરવાને પણ પાકીસ્તાન સ્વતંત્ર છે. આપણે તેમાં બંધન કર્યું નહિ. પરંતુ તેના આવાં પમસાંના આનંદના પરિણામો સાથે આપણને સંબંધ છે. એટલે આપણે તેના ઘણીજ સાવચેતિ પૂર્વક અભ્યાસ કરી રહ્યા છીએ.

આ સંબંધમાં ભારત સરકારે દિલ્હી ખાતેના શુદ્ધ શુદ્ધ દેશોના એકબીજા સાથે અનોખાગારિક રીતે મંત્રણા કરી હતી. ભારતના અમેરિકા ખાતેના એકબી શ્રી મનનિદારી મદેના આ સંબંધમાં અમેરિકાના વિદેશ મંત્રી શ્રી ડેવિસને મળ્યા હતા અને આ વિષે ભારતના અધિપ્રાપતી જોરદાર રજૂ આત કરી હતી.

પાકીસ્તાનની અંધારણ સજાએ પાકીસ્તાનને ધરસામી રાજ્ય બનાવવા ના, શરીઅતના કાયદાનું પાલન કરવા ના અને મુસ્લીમ મિત્રાજ કોષ્ટને રાજ્ય ના વડા ન બનાવવાના સીધા નિર્ણય અંગે બોખાં શ્રી. નેહરુએ કહ્યું હતું કે, આ પ્રકારનું અંધારણ મધ્ય

યુગી છે અને તે લોકશાહીથી સંપુર્ણ પણે વિરૂદ્ધમાં જાય છે. પાકીસ્તાને રચવા કારણે અંધારણ આજામાં આજા જે પ્રકારનાં નામરિકો એ દરજ્જાનું નાગરિકત્વ સજ્જ છે, એ તદ્દન સ્પષ્ટ છે. આમાં એક વર્ગ તે વધુ તક મળશે અને બીજાને આજી. પરિણામ એ આવશે કે, હાંફી, ધિરતી, યદુની કે બીજા જેવી લઘુમતિઓને લામશે કે અહીં તેમનું યોગ્ય સ્થાન નથી. તેમને માટે મુંજવણ ઉભી થશે અને તેમને બાલિ માટે નજીવી આશા રહેશે.

પાકીસ્તાનના મીત્ર તરીકે આ પ્રકાર ના બનાવથી મને ખેદ થાય છે, કારણ કે એથી તંમ વાતાવરણ અને દુઃખ જન્ય પરિસ્થિતિ સતત ચાલુ રહેશે. વધુમાં પાકીસ્તાનનો આ નિષ્ક્રમ ૧૯૫૨ માં થયેલા નેહરુ-સિયાલકોટ કરાર નો અંગ કરે છે. આથી કરારનો અંગ થાય છે, એમ કહેવામાં મને રસ નથી, પરંતુ આના જે પરિણામો આવશે, તે વિષે હું ચિંતાતુર છું. કારણ કે પાકીસ્તાનના આ પગલાંને ભારતમાંના કોમીવાદી તત્વો પોતાની ખોટી નીતિ અને ખોટી હિસલોને પ્રચાર કરવામાં ઉપયોગ કરશે અને જ્યાં શુભેચ્છા સ્થાપવાની જરૂર છે, ત્યાં જોમનસ્ય ઉભું કરશે. બંને દેશોના મોઢામાં જ્યાં મૂળભૂત રીતે મિત્રતાની લામણી છે, ત્યારે ભારત કે પાકીસ્તાનમાં, બાલિ માટે મુસ્લીમી ઉભી કરે તેવી આડજ ઉભી થાય એ કમનસીબ છે.

શ્રી. નેહરુએ તેમની અને પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાન વચ્ચેની મંત્રણા માં થયેલી ઘર્ષાત વિષેના પ્રશ્નોને જવાબ આપતાં જણાવ્યું હતું કે, અમારી વચ્ચેની છેલ્લી મુલાકાત પછી અમારી બંને વચ્ચે પત્રવ્યવહાર ચાલુ રહ્યો છે. જે ત્રણ-ચાર પત્રો જ. મદમદ અક્ષીને લખ્યો છે. પણજ મદમદ અક્ષી તરફથી પાકીસ્તાનની આંતરિક બાબતોના જવાબ અને નાકુ-રરત તબિવતને કારણે જવાબો આપવામાં વિધેય થયો છે.

આ વર્ષે ભારતના તમામ વર્ગોએ દિવાળી મળ્યા ઉત્સાહ સાથે ઉજવી છે. આનાં મુખ્ય કારણો એ છે કે, ચાલુ વર્ષે સમગ્ર તમામ ઝીલ્લોને અડગળ પાક ઉતારી છે. ઉપરાંત ઝીજ વસ્તુ ઝીના જાવો અને તેની વડેચણી પર ના અકંઈશો પણ હળવાં થયાં છે. એથી વેપારી વર્ગ પણ આનંદમાં છે. દીવાળી પહેલાં જે જલ્દી દીલાં પડી થયા હતા, તે દીવાળી સાથે આનંદ

સુખરવા લાગ્યા હતા, ધાર્મિકોએ પરિસ્થિતિ સુધારા પર આનંદો મોઢા માં આ વર્ષે દિવાળી ઉજવવાનો સારો એવો ઉત્સાહ નજરે પડતો હતો.

ભારતની પાકીસ્તાનની સરહદનું બેક દિલ્હીમાં શરૂ થતાં પાટનગર ફરી રાજદ્વારી પ્રતિતિથી ધમધમી રહ્યું છે. પાટનગરમાં દેશના શુદ્ધ શુદ્ધ ભાગમાંથી આવેલા પાકીસ્તાન સભ્યો ને પુછપરછ કરતાં જણાય છે કે, લમ બમ દરેક પ્રાંતને પોતાપોતાની સમસ્થા આ છે.

ત્રાવણકોર-કોચીન ધારાસભાને બર આરત કર્યા પછી ત્યાંથી પહેલીજ વાર દીલ્હી આવેલા પાકીસ્તાન સભ્યોના કહેવા મુજબ ત્યાંની ધારાસભાની નવી સુટંણીમાં પણ કોઈ પણ પક્ષ સંપુર્ણ બહુમતી મેળવી શકશે કે કેમ એ શંકા છે. કેમિસ સામે શુદ્ધ શુદ્ધ વીરોધી પક્ષોએ રચેલો સંયુક્ત મોરચો પણ સુટંણી પુરી થયા પછી ટકી શકશે કે કેમ એ વિષે પણ આ સભ્યો શંકા બ્યકત કરે છે.

મદ્રાસ રાજ્યમાં શ્રી રાજગોપાલા ચારીને મુખ્ય પ્રધાન પદેથી ઉખેડી નાખવાના પ્રયાસો, તામીલનાડ કેમિસ ના એક વર્ગ તરફથી હથ ચાલુ છે. મદ્રાસ રાજ્યનો બાગલા પડયા પછીથી આ વર્ગ શાંત પડશે, એવી આશા હતી તે ખોટી ફરી છે. રાજજીને ઉચ્ચાવી પાડવામાં આગેવાનીઓને ભાગ તામીલનાડ કેમિસ કમિટિના પ્રમુખ શ્રી કે. કામરાજ લઈ રહ્યા છે. શ્રી કામરાજને મદ્રાસના મુખ્ય પ્રધાન નો ફોલો જોઈએ છે. પણ તેમનું બળ એટલું બધું નથી કે, તેઓ રાજ જીને ઉચ્ચાવી શકે. વધુમાં તે રાજ જીને શ્રી. નેહરુ, ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ અને મીલાના આગાહ જેવાઓનો ટોળા હોવાથી, તેમનું કાંઈ થઈ શકે તેમ લાગતું નથી.

પેપ્સુ સંબંધના સભ્યોને એની ખાતરી છે કે, ત્યાં છેલ્લેક માસ પછી ધારા સભાની સુટંણી થશે અને રાષ્ટ્રપતિના શાસનનો અંત આવશે. સુટંણી પુરતું ત્યાં વચગાળાની સરકાર રચવાને બીન-કેમિસી સભ્યોનો ટોળા છે. પરંતુ રાજ્યમાંના શુદ્ધ શુદ્ધ રાજદ્વારી પક્ષો વચ્ચે વચગાળાની સરકારની રચના અંગે એકમતિ થતી ન હોવાથી આવી સરકાર સુટંણાની તક ઘટતી જાય છે. આમાં અકાલી જીને, સરહાર ગ્યાન સીંગ શરવાલાના સંયુક્ત મોરચા ઉપ રાંત શુક્ર પણ પ્રતિનિધિત્વ જોઈએ છે અને આનું વધારાનું પ્રતિનિધિત્વ ન મળે તો વચગાળાની સરકારમાં જોડાવાને અકાલી જી તૃપ્તિ નથી, એવા તેના વચગાળી, આવી સરકાર રચાવાની શક્યતા નહિવત્ અને છે. રાજ્યમાંના કેમિસના મદ્રાસેત્રી શ્રી અમવાસન, જલેમત બધા પ્રયાસો

હતાં હાલના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ન્વ નારાયણ વ્યાસ અને માછ મુખ્ય પ્રધાન શ્રી પાલીલાલ વચ્ચે પ્રધાન મંડળ ની નવરચના અંગે કાંઈ સંતોષકારક સમાધાન થઈ શક્યું નથી. એટલે ત્યાં પણ ખટપટ ચાલુ છે.

આંધ્ર સરકારમાં જોડાયેલા પ્રભુ સમાજવાદી સભ્ય શ્રી ડી. વિશ્વનાથમ ને સરકારમાં ચાલુ રહેવા દેવા કે તેમનું રાજીનામું મામલું, એ વિષે હજી પ્રભુ સમાજવાદી નેતા આચાર્ય કૃપલાની એ કાંઈ નિષ્કર્ષ કર્યો ન હોવાથી, આંધ્રની મીઠા સરકારનું માંવી પણ હજી ત્રાજવે તોળાઈ રહ્યું છે. આ વિષેની વિશતવાર સ્થિતિ હું અગાઉના પત્રમાં આપી ગયો છું.

આ બધા પ્રાંતોની યુગ્વચાગ ભરી પરિસ્થિતિ પર વિચારણા કરવા માટે કેબ્રેજની કારોબારી સમિતિ તથા કેબ્રેજની મધ્યમ પાલોમેન્ટરી મોડર્ન બેંક ટિલ્કી ખાતે તા. ૫મી અને ૬મી ડીસેમ્બરના રોજ મળશે. આ બેંકમાં મદ્રાસના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી શબ્દગોપાલાચારી પણ હાજરી આપશે. ઉપર જણાવેલા પ્રાંતો સિવાય અન્ય પ્રાંતોમાં રાજદ્વારી-મોરચો ચાલુ છે. ખાસ ખટપટ જેવું નથી.

* * *

સૌરાષ્ટ્ર ધારાસભાની શરૂઆત થઈ ગઈ છે. બેંકમાં ખેડૂત ઋણ રાહત ખરડો રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. ખેડૂતની વ્યાજમાં અરાસદારો અને ખારખલીદારો, જેમની રૂઝુ આવકનો આધાર ખેતિ પર હોય, તેમનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. સૌરાષ્ટ્રનો આ ધારો મુખ્યત્વે મુંબઈમાં હરતી ધરાવતા ધારા જેવો છે. આ ધારાથી કરજદાર ખેડૂતોને ઘણી રાહત મળશે. આ ખરડો તપાસ માટે પ્રવર સમીતીને સોંપાશે અને જરૂરી સુધારા વધારા પછી તે ફરી ધારાસભા સમક્ષ રજૂ થશે.

આ સંબંધમાં કેટલાક ધીરધાર કરનારા વેપારીઓએ એક નિવેદન બહાર પાડીને જણાવ્યું છે કે, આ ધારાથી ધીરધાર કરનારા વેપારીઓ પર ઘણી ખરાબ અસર થશે. મામલો માં વેપારીઓનું આર્થિક તંત્ર ખોરવાઈ જશે અને ધીરધારનું કામકાજ જ ધટી જશે. તેમણે ધારામાં જુદા જુદા સુધારા સૂચવ્યા છે.

વધુમાં જમીનોના ટુકડા થતા અટકાવવા માટેનો ખરડો પણ સૌરાષ્ટ્ર ધારાસભામાં રજૂ થયો છે. એક ખેડૂતના મૃત્યુ પછી તેના પુત્રો વચ્ચે જમીન વહેંચાતાં, જે સાવ નાના અને ખેતિ માટે યોગ્ય નહિ તેવા ટુકડા થતા અટકાવવાનો આ ખરડો રજૂ છે.

* * *

ખારખલીદારોને થતા કહેવાતા

અન્યાયને દુર કરાવવા માટે ખારખલી દાર સંઘના પ્રમુખ શ્રી જમિવતરામ આચાર્ય ઉપવાસપર ઉતર્યા હતા. તેમના પ્રત્યે સહાનુભૂતિ દાખવવા પંદર બહેનો સહિત બીજા ૨૧ માણસો છેલ્લા દિવસોમાં ઉપવાસમાં જોડાયા હતા. શ્રી આચાર્યના ઉપવાસના ૩૦ મા દીવસે સૌરાષ્ટ્ર ધારાસભાના સભ્યો પ્રોળના કાઠેર અને શ્રી બાલકૃષ્ણ શુક્લે આપેલી ખાતરીઓ પછી શ્રી આચાર્યે ઉપવાસ છોડી પારણું કયું હતું.

* * *

વડોદરાની સેન્ટ્રલ જેલમાં કેદ બોમ વતા પારડી સત્યાગ્રહના ૫૮૦ માણસોને રાતે કોટડીમાં પુરવા સામેના વિરોધ તરીકે, પારડી સત્યાગ્રહના બે સમાજવાદી નેતા શ્રી પ્રતાપશાહ અને શ્રી નટવર મોદી ગયા શનિવારથી જૂથ હડતાળ પર ઉતર્યા છે. આ કેદીઓએ

તેમને પહેલા વર્ગના કેદીઓ તરીકે ગણવાની મામણી કરી છે અને આ સંબંધમાં મુંબઈના ગૃહ પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈ પાસે રજૂઆત કરી છે. આ દરમિયાન હવે આ ૫૮૦ માણસો એ પણ જુથ હડતાળ શરૂ કરી છે. શ્રી મોરારજીનાજીના જવાબની રાહ જોવાય છે.

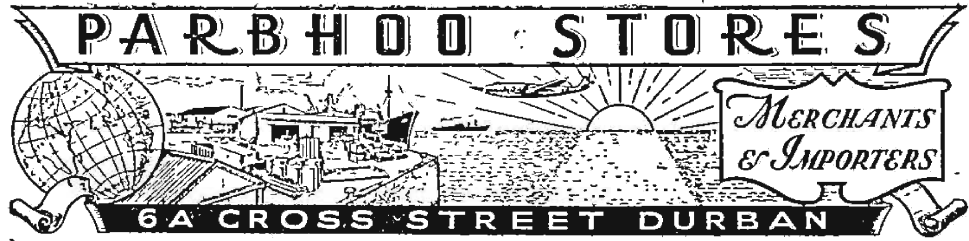
* * *

મુંબઈ, સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છની ૧૯૫૧ માં થયેલી વસતી ગણતરીનો હેવાલ બહાર પડ્યો છે. આ હેવાલ પ્રમાણે ૧૯૪૧ થી ૧૯૫૧ સુધીમાં મુંબઈ રાજ્ય ની વસતીમાં ૨૩.૨ ટકા, સૌરાષ્ટ્રની વસતીમાં ૧૬.૨ ટકા અને કચ્છની વસતીમાં ૧૧.૮ ટકાનો વધારો થયો છે. ૧૯૫૧ માં હોદી સંઘના રાજ્યો માં, ૩,૫૯,૫૬,૧૦૦ ની વસતી અને ૧,૧૧,૪૩૪ ચોરસ માઈલના વિસ્તાર

સાથેનું મુંબઈ રાજ્ય વસતીની દ્રષ્ટિએ ચોથું અને વિસ્તારની દ્રષ્ટિએ પાંચમું મોટું રાજ્ય છે.

જુદા મુંબઈની વસતી જે ૧૯૪૧ માં ૧૬,૯૫,૧૬૮ ની હતી તે ૧૯૫૧ માં વધીને ૨૮,૩૯,૩૭૦ ની થઈ છે. આમ મુંબઈ જે ભારતનું બીજા નંબર નું મોટું શહેર ગણાતું, તે હવે પહેલા નંબરનું મોટું શહેર થઈ જાય છે. પહેલાં કલકત્તા વસતીની દ્રષ્ટિએ પહેલા નંબરનું શહેર ગણાતું. હજી મુંબઈ માં તેલ શુદ્ધિના અને બીજાં કારખાનાં સ્થપાતા હોવાથી તેની વસતીમાં ઘણો વધારો થવાનો સંભવ છે,

—ભોરે-મોમકાંસમાં એક હોદીએ ૧,૫૦૦ રતલની શાક માછલી પકડી હતી.

ફોન: ૬૩૦૦૪

ચિંતા ? શાની—રસોડાની ? !

કન્ડ્રીમાં વસતા ભાઈઓ,
તમારા રસોડાની ચિંતા નિશ્ચિંતપણે હમારા ઉપર છોડી દો. હમારા ઉપર ઓરકર મોકલવાથી નીચે મુજબની હમારી સર્વીસનો લાભ અવશ્ય મેળવી શકશો :

- (૧) સ્વચ્છ અને ખાત્રીભર્યો માલ મળશે
- (૨) કિંકાર્યત લાવ ચાર્જ કરવામાં આવશે
- (૩) માલ, ઓર્ડર કરતાંની સાથે, વિઘ્ન-ઝડપે મળશે.

જાહેરાતનો ભરોસો

હમારી જાહેરાતની ખાત્રી કરવી હોય તો ફક્ત એકજ દ્રાવણ ઓરકર આપનો વિશ્વાસ સંપાદન કરવાને ફળીભુત થશે—હમારી, ફ્રી-ઓફ-ચાર્જ, પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે ઉપરોક્ત શિરનામે લખો.

ગાંધીવડું, કઠોળ, કરીયાણું, ઘર-ગથ્યુ દવાઓ, પુખ્ત-હવનની સમાગ્રી તથા લગ્ન અંગેની જરૂરીયાતો

વિશેષતા :—કન્ડ્રીના ઓર્ડરો ઉપર “કાળજીભરી દેખરેખ” એ હમારી વિશેષતા છે.

ફોન: ૨૪૮૪૫.

ગ્રોસરી ક્યાંથી ખરીદશો ?

જો આપ સ્વચ્છ અને ભરોસાપાત્ર ગ્રોસરી મેળવવાને ઈતેભર હો તો અમારા ઉપર લખવા ચુકશે નહિ. હમે ખનતી ઝડપે, ચોકખો માલ, કિફાયત ભાવે મોકલાવશું.

“ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો” એ હમારો મુદ્દાલેખ છે.

એક વખતનો દ્રાયલ ઓરડર, આપનો વિશ્વાસ સંપાદન કરવાને અચુક ફળીભુત થશે. કન્ડીના ઓરડરો ઉપર સ-વિશેષ, કાળજીપુર્વકનું ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

ગાંધીવડુ, કઠોળ, ઘર-મથ્થુ દવાઓ, હવન-પુળની સામગ્રીઓ. સાડી-લુગડા, લગ્નની પ્રત્યેક જરૂરીયાત.

કન્ડીના ઓરડરો સી. ઓ. ડી.થી મોકલાવવામાં આવશે.

અમારા નવા પુસ્તકો

નવલ કથાઓ

કરુણા રેવી (સાને ગ્રાહ)	૨ ૩
માનવતા ના હરબા (મલેશ તામુરેન માવવંદર)	૧ ૦
શમના શ્લોકો સાને ગ્રાહ	૧૦ ૦
સર્લતાં શ્લોક (નવત્રામ સાદ)	૭ ૧
પ્રથમ પત્ની અને બીજી વાતો (પતં બહ)	૭ ૧
ગાંધી સાહીત્ય	
બાપુના પારબા (પ્રવચન મેવાળી)	૧ ૧
મળનાનું ડેકાલું :	

C/O INDIAN OPINION,
P. Bag, Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of
'Indian Opinion'
If not, Why not?

એ અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૩ ડીસેમ્બર	દ્વીક ૨૦૧૦ ક્રાંતિક	મુસલમાન ૧૩૭૩	પારસી ૧૩૨૩ શહે. કદમી	સુગોદય ક. મી.	સુપોસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૪	૧૬ ૧૩	૨૧	૪	૪-૪૭	૧-૪૫
શનિ	૫	" ૧૪	૨૭	૫	૪-૪૭	૧-૪૫
રવી	૬	" ૩૦	૨૮	૬	૪-૪૭	૧-૪૭
સોમ	૭	૫૬ ૧	૨૯	૭	૪-૪૭	૧-૪૮
મંમળ	૮	" ૨	૧	૮	૪-૪૮	૧-૪૬
બુધ	૯	" ૩	૨	૯	૪-૪૮	૧-૪૬
ગુરુ	૧૦	" ૪	૩	૧૦	૪-૪૮	૧-૪૦
શુક્ર	૧૧	" ૫	૪	૧૧	૪-૪૮	૧-૪૦
શનિ	૧૨	" ૬	૫	૧૨	૪-૪૮	૧-૪૧
રવી	૧૩	" ૭	૬	૧૩	૪-૪૮	૧-૪૨
સોમ	૧૪	" ૮	૭	૧૪	૪-૪૮	૧-૪૨
મંમળ	૧૫	" ૯	૮	૧૫	૪-૪૮	૧-૪૩
બુધ	૧૬	" ૧૦	૯	૧૬	૪-૪૮	૧-૪૩
ગુરુ	૧૭	" ૧૧	૧૦	૧૭	૪-૪૮	૧-૪૪

સુંદર નવી નવલ કથાઓ

માનવતાના શિક્ષામ લેખીકા દેસીવેક જિવર અનુવાદક સમીપ	
બોબા	૧૫ ૦
સાથી સ. ના. પાઠક	૧૧ ૦
ખાંડેરના પુસ્તકોનો અનુવાદ	
સેનેસી હાવા	૧૦ ૦
સ્વપ્ન શુદ્ધી	૧૦ ૦
આસાખીનારા	૧૧ ૦
જબા પ્રકાશ	૧૩ ૧
લિવડી	૧૧ ૦

૨. મ. રશામ ફૂન

Obtainable from:

INDIAN OPINION.
P/Bag, Phoenix, Natal.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

मास्टर ब्रदर्स (प्रो.) लिमिटेड

होल्सेल मरचण्ट्स अन्ड डायरेक्ट इम्पोर्टर्स

रेडमी तेमल सुतराण हापड, वुवन रग्स. प्लान्केटस—ग्रेपी जालणे भाटे

नत नतने भाव. तेमल हेपडीशन न्योरनेट साडीओ
वीजेरे भाटे इमारे खां प्रथम तपास करवा बलामखु छे.

33 वेस्ट स्ट्रीट, जोहानिसबर्ग.

फोन: 33-2651

वांचवा लायक साहित्य

वेरता पीषा छे लखी लखी (इरॉडिक)	५ ६
गीता प्रवचन (विश्रामा भावे)	३ ०
सरदार वल्लभाभाधने जापुना पत्रे	४ ६
धर्मोदय (काका इलेक्टर)	२ ०
आ-आपुनी शीणी छायामां (मनु गांधी)	३ ४
गेव सेवा (गांधीज)	२ ४
सामंजस्य उपनीषद (रामज)	२ ०
अहिंसा विवेचन (अरोरसाव मशरवावा)	३ ६
सत्याग्रहनी सप्तपदी	३ ०
एवमने आनंद (काका इलेक्टर)	६ ०

मणवानुं ठेकाखुं

'Indian Opinion' P. Bag,
Phoenix, Natal.

नवल कथाओ

मानवी अ'डीयेरे (अक'रत पितीनी आत्म कथा)	६ ०
मज्जार (अंध वेपीका डेवन डेवरना पुस्तकेनो अलुवाद)	६ ०
आशावरी (दास्य रसथी भरपुर नेवेल)	७ ०
जाल जेगळु (र. व. डेयार्ड इत)	१४ ०
डोक लागवत (नानाबाई बई इत) श्रीमदसागवतनी कथाओ	१६ ०
डीभीयाभारे (१८ मदान नरनारीओनो दुक परीचय)	६ ०
सर्वाता हथिया (नवलसाई शाड) ज्ञान साये आनंद	७ ६
न'दयायला हथिया (पुंकर ब'दरवाकर)	७ ६
मानवीनि जवाड (पन्नासाव पटेल)	१४ ०
आण साहित्य	
गदल अने आदक (रमुल वार्ता)	१ ६
डी'ग डेअं जेण साडसथी भरपुर जाण वार्ता	३ ०

मणवानुं ठेकाखुं

'INDIAN OPINION'
P. Bag,
Phoenix, Natal.

अमारा निशाण उपयोगी पुस्तके

धर्तुदास	
देव वीदिस भा. १	२ ६
गुजरातनु गारव	१ ६
इदिना धर्तीदासनी इपरेभा भा. १	२ २
देव डीपडे	२ ०

सुगोण

आर्थिक सुगोण	५ ६
सुगोण परीचय भा. ३	१ १०
" भा. ४	२ ३

वांचन भाटे साहित्य

प्राचीन समयनी रस कथाओ	१ ६
-----------------------	-----

अंक गणित

अंकगणीतना मुण तत्वे	२ ०
मीडल स्कूल अंकगणीत भा. १	२ ६
माडु' गणीत भा. १	१ ३
" " भा. ३	१ ६
" " भाग ४	२ ०

सुतन डेभन साळा आ भाणा	चाथी	२ ६
भां नीयला चार पुस्तके - आवे	पांथमी	३ ०
छ. अ पुस्तके द्वारा जाणणे ज्ञान		
जेणे छे.		

सुतन डेभन ताळीम बळ	यालो लणीओ	
" " डोरणु १-२-३-४		
प्रत्येकनी श्रिमत	श्रेणी १	१ ३
	" २	१ ३
नवयुग वाचन साळा	" ३	१ ६
पुस्तक जीव	" ४	१ ६
पुस्तक त्रीळ	" ५	१ ८
" चायुं	" ६	१ ८
	" ७	१ ८

विद्यापीठ वाचन साळा

बाबळु भाडी	१ ०
पदोवी चापडी	१ ०
जीळ चापडी	२ ०
त्रीळ "	२ ३

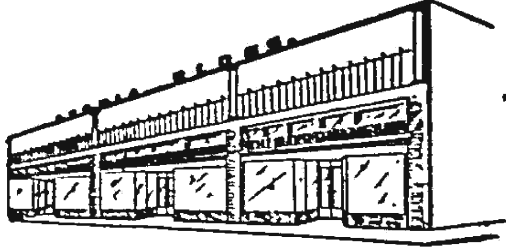
Obtainable From:

'INDIAN OPINION'

P. Bag, PHOENIX, NATAL.

K.M. Lodhia & CO.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

આવિસ ફેરટ

સોનાના ઠાગીના ખાસ અમારી જાતી રેખરેખ નીચે અમને અપાયકું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીએ છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની ખમડી અછોડા, સાડીની પીન, વીડી અકકમ જેરોંગ વગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

હિંદુસ્તાનથી રપાલમાં આવેલ સ્ત્રીનમાને
ભ્રમતાં મજેલાં નવીન અંગ્રેજ મજેલીને

	શ્લ. ગ.
ફીલ્મ ફેર	૨ ૩
ધલસરેરડ વીકલી	૨ ૩
સ્કીન	૧ ૩
ભાઈટ	૨ ૩
ફેરવેન	૨ ૧
ફીલ્મ ઈન્ડીયા	૭ ૦
તમારી પુલપાઠ માટે ઉત્તમ પુસ્તકો	
નવમહ વિધાન (દરિદ્રનો નાથ ઈન્ડી સુખ આપનાર ઉત્તમ પુસ્તક)	૪ ૬
શ્રી શીવ સહજ નામાવલી	૧ ૦
સોળ સોમવારની કથા	૨ ૧
શ્રી સત્યનારયણની કથા	૨ ૧
નરસીંહ મહેતાનાં બાળનો	૨ ૧
હવન કરવા માટે ઉત્તમ સરળ ગુજરાતી પુસ્તક "ધરોપાસના"	૧ ૩
મીઠાં ભ્રમવદ્ગીતા	૫ ૧

ચોસ્ટેજ માફ

Obtainable at :

**BHARAT MUSIC
SALOON**

AND BOOKSELLERS

Phone: 26070

286 Grey Street, DURBAN.
(Corner Grey and Lorne Streets)

GIHWALA STORE

(Established 1945)

કેપટાઉનના જુના અને જાણીતા વેપારી

રાયરેકરર

ક્રીકાભાઈ છગનલાલ ધીવાલા

અમે હરેક જાતનો વેશી અનાજ અને કરીયાલું
રાખીએ છીએ.

ભાવ કીકાયત

ખતે મળેા યા લખેા

2 Aspeling Street,
CAPETOWN.

Phone: 23102.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઈફ ઓફ કેનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રિકાની વરિષ્ઠ અદાલતની રૂપ ઓફ ગ્રુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝન
ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજ તથા ગુજરાતી ભાષાન્દરકાર છીએ
તેમજ અમેની ઈમીગ્રેશન અગેન્ટ્સ ડેપ્ટ પબ્લિસિટી માર્કેટિંગ વિના વીલેજ
તરીકે ગમીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.

2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.

3. During 1951 the Company paid over £1,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road,
P.O. Box 4624.

CAPETOWN
Phone 32390

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had
at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion

Phoenix, Natal